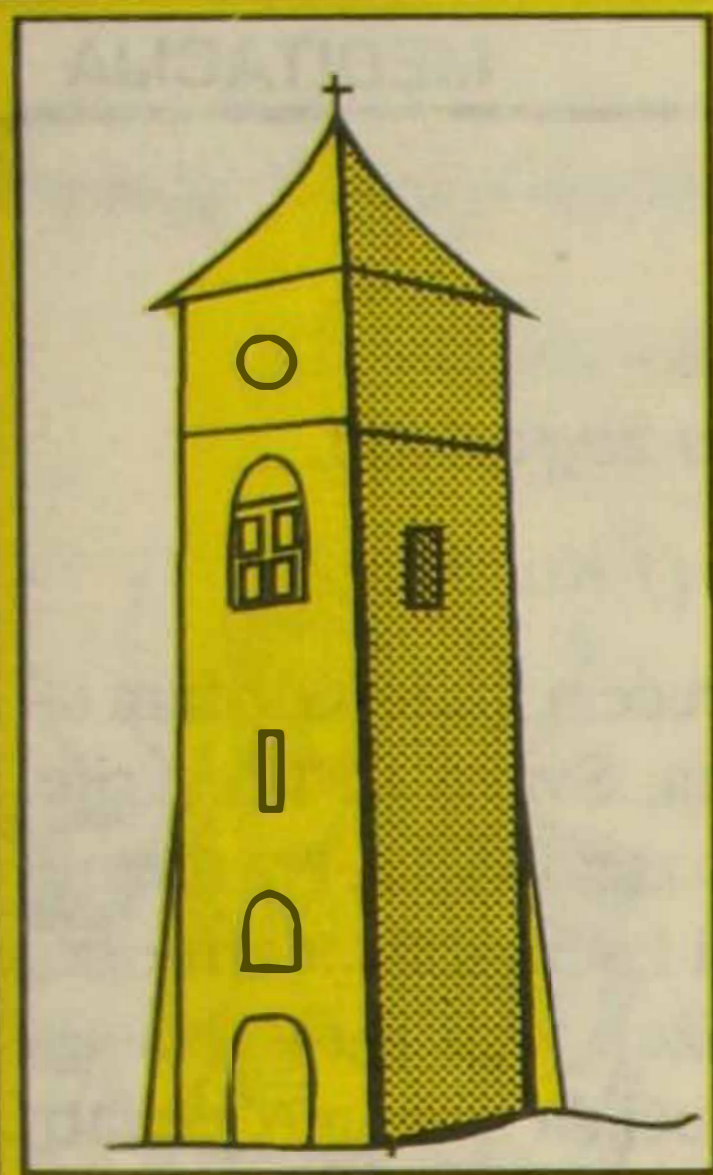

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: III

BROJ: 2 (16)

Subotica, veljača (februar) 1996.

Cijena: 3,00 N. din

U

KRIŽU

JE

SPAS

IZ SADRŽAJA

- * Skinimo maske
- * Intervju s nadbiskupom Perkom
- * Papina poruka za korizmu
- * Opasnost koja nam prijete - magija
- * Iz povijesti subotičkih župa
- * Duhovna obnova mladih
- * Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

SKINIMO MASKE

O, skinimo maske!

I ja, i ti, i vi,

Skinimo maske svi! Svi! Svi!

Pa kad jednom maske više nitko nosit neće,

Tek jednom godišnje, i to u ovo večer,

Tada će među nama biti mnogo, mnogo više sreće!

Stihovi su ovo pjesme Viki Glovacki, koji su me oduševili još kao gimnazijalca u sjemeništu.

Pred nama je vrijeme prela, poklada (fašnika, karnevala...). Mnogi će se na različitim zabavama pojavljivati s maskama. S maskom na licu čovjek je neprepoznatljiv. No, u isto vrijeme maska čovjeku smanjuje obzorje, te ne vidi baš sve ispred sebe i oko sebe. Ali, ne želim govoriti o maskenbalovima. Želio bih upozoriti na one druge, puno opasnije maske - nevidljive maske, koje nam nudi davao i koje mi stavljamo na lice svoga srca kad god pristanemo na grijeh. Ta "davolska maska" je opasna, pogotovo ako je dugo ne skidamo, tj. ako dugo živimo u grijehu.

Korizmeno vrijeme lijepa je prilika da skinemo sve maske. Božja riječ nas poziva: "Vratite se k meni svim srcem svojim posteć, plačuć i kukajuć... Razderite srca (skinite maske) a ne halje svoje" (usp. Joel 2,12-18). Obraćanje srca - to je Korizma! Obraćanje srca otkriva nam nanovo Božje lice: "Blago čistima srcem, oni će Boga gledati!" Obraćanje srca pomaže nam da u ljudima prepoznamo braću i sestre; otkriva nam na licima siromaha, patnika, bolesnika lice Isusa Krista - Patnika...

Ovaj pokladno-korizmeni broj Zvonika želi nam pomoći da skinemo maske, sve maske; da budemo iskreni ljudi, da budemo pravi kršćani - da bude među nama mnogo, mnogo više sreće.... Intervju s nadbiskupom Perkom otkriva beskrajna obzorja kršćanskog življenja, a njegov duboki kršćanski optimizam potiče nas na ustrajnost u vjeri, nadi i ljubavi. Papine poruke za Korizmu i Dan bolesnika pomažu nam prepoznati lice Kristovo na licima naše "najmanje" braće i sestara - na licima patnika i otkriva snagu trpljenja, kad ga prihvatimo s ljubavlju. I razmišljanje na Obiteljskoj stranici u istom je stilu. Sve je to već doprinos Međunarodnoj godini borbe protiv siromaštva - koju su proglasili Ujedinjeni narodi. O tom ćemo opširnije pisati u slijedećem broju. Mladi na svojoj stranici svjedoče kako su pomoću "Čudesnog sata molitve" skinuli svoje maske pred Bogom i bližnjima te doživjeli veliku radost u duhovnoj obnovi. Molitvena osmina za jedinstvo kršćana bila je nekima prigoda za "ekumenizam bez maske" - to je i ohrabrujuće i nadahnjujuće.

Želim Vam svima da iz veselog pokladnog ozračja radosno podete u Korizmu, te u postu, molitvi i bratskoj ljubavi donesete plodove dostojne srca bez maski - plodove obraćenja.

Zahvaćen tom željom, srdačno Vas pozdravlja

Vaš urednik

LICE

*"Sad gledam kroz zrcalo, u zagonetki,
a tada ću licem u lice"* (1 Kor 13,12).

Isuse, prolazim ulicom. Susrećem ljude. Gledam ta lica zabrinuta, umorna, razočarana. Svako to lice krije svoju tajnu, nemir i nadu, jer lice je zrcalo srca. Na njemu se čita ne samo bol, već i radost, ali i neumoljiva tvrdoća, oholost... No, to ogledalo lica može i varati. I dok smo skloni suditi po vanjštini, Bog nas uči da trebamo gledati u srce.

Često, Gospodine, skrivamo to lice i stavljamo masku, da bi izgledali bolji u očima ljudi. Želimo biti netko drugi. Maska tako dobro skriva našu plahost, grešnost, siromaštvo duha, sebičnost... Tako se i ja zapitah kakvo je moje lice? Namrgodeno, radosno, tužno, srdito...?

A Tvoje lice, Gospodine, zasjalo je na brdu preobraženja slavom koju Ti je Otac dao. Gledam Tvoje lice dok se sagibaš nad bolesnikom, dok opraštaš grešniku, tješiš žalosne i uskrisavaš mrtve. U svakom tom susretu s Tvojim licem ljudi su odlazili preobraženi, sretni i radosni.

Licem me svojim obasjaj, Gospodine. Da, lice Tvoje ja tražim. To sveto lice koje obasjava svemir, morske dubine i sve stvoreno. Sjaj Tvoga lica prodire kao zraka sunca u moje tmine. Tvoje lice, Gospodine, odsjeva nježnošću, ljubavlju i brigom za mene. Sjaj Tvoga lica prati svaki moj korak. Ali isto tako, Gospodine, gledam Tvoje lice obliveno krvlju, pogrđeno, udarano i popljuvano. To si učinio za mene, jer me ljubiš i želiš da moje lice zasja Tvojim svjetlom.

*I tek tada mogu ići
na sve strane gdje ljudi žive
gdje se kreću,
na ulice, na stramputice,
uzeti svakog ispod ruke
i otkriti mu Tvoje Lice.*

S. Silvana Milan

Uređuje: Andrija Kopilović

11. veljače - 6. nedjelja kroz godinu

I. čit. *Sir 15,15-20*
 II. čit. *1 Kor 2,6-10*
Mt 5,17-27

Zakon u duhu i istini

Isus je ispunjenje Staroga zavjeta. Nije došao dokinuti, nego dovesti do savršenstva Božju objavu, ali je evanđelje ipak neizreciva novost i vrlo zahtjevno. Ove nedjelje pred nas Isus staje, nadgrađuje Stari zavjet i na konkretnim primjerima pokazuje

kako želi temeljiti zaokret u našem ponašanju. Božji zakon se ne izvršava vanjskim činima, nego se najprije prihvaća srcem i postavlja normu života. Opsluživanje Zakona očituje se istinitošću života, autentičnošću vrednota i navještajem primjerom. Stoga je kršćanin dosljedan, duhovan i istinit. Zabrane, koje Isus stavlja, nisu ograničavanje nego su jasni putokazi u čemu se treba nadgraditi, nadići i zasvijetliti. Polukršćanstvo je nikakvo kršćanstvo i polukršćanin nije Isusov učenik. Isusov učenik je onaj koji na sebi radi ozbiljno - kako nam Isus govori u ovom odlomku.

26. veljače - 1. nedjelja Korizme

I. čit. *Post 2,7-9; 3,1-7*
 II. čit. *Rim 5,12-19*
Mt 4,1-11

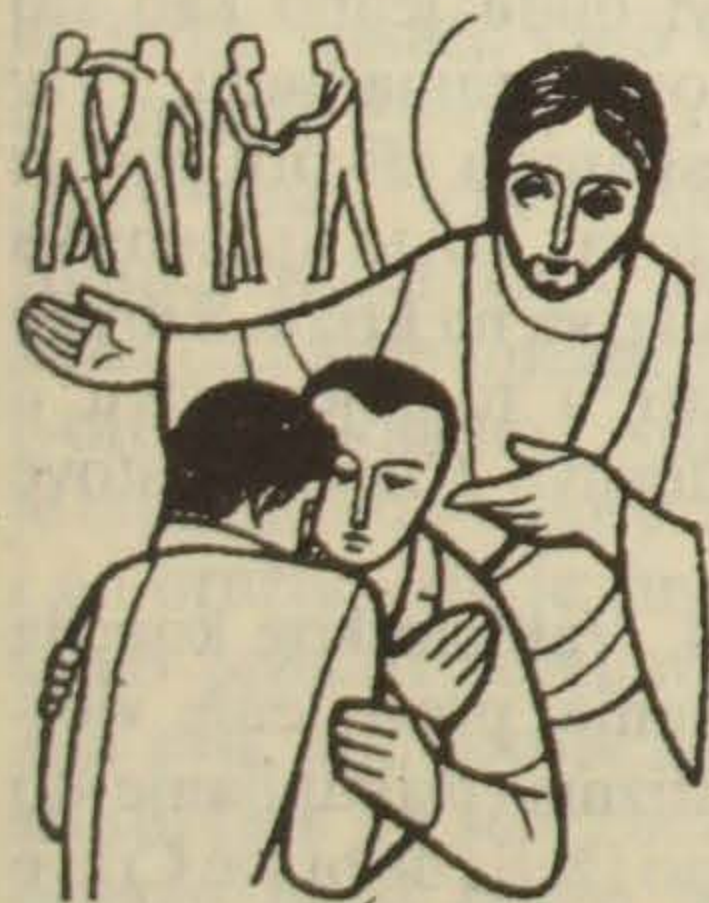
Odlazi Sotono

Pomalo nas zbunjuje, a ipak ohrabruje činjenica da je sam Gospodin Isus, postavši čovjekom, i nakon započetog mesijanskog djela pristao na kušnju koja je opisana u evanđeljima. Kušnja je dokaz spremnosti služiti Bogu svojim slobodnim opredjeljenjem i ograditi se od Zloga svojim jasnim odricanjem.

Kada je Isus prihvatio sudbinu Sluge patnika, on je izabrao put u kojemu ne želi položaj bogatog, moćnog i osvajačkog kralja. Vrlo je jasno u svojoj kušnji i ponašanju poručio ponajprije da je ponizno služenje blišnjemu za njega veća kategorija nego moć. Jasno je poručio da je poslušnost Božjoj riječi vrhovna kategorija u odnosu na sve ideologije, opredjeljenje za siromaštvo je najveće bogatstvo. Upravo se u toj slobodi posjeduje sama sloboda i u toj milosti biva bogat djelitelj Božjih darova. Tako kršćanstvo nije vjera koja čudesima prisiljava, nego neodoljivom snagom privlači i potiče na nasljedovanje Isusa Gospodina koji je došao služiti, a ne da bude služen.

18. veljače - 7. nedjelja kroz godinu

I. čit. *Lev 19,1-2.17-18*
 II. čit. *1 Kor 3,16-23*
Mt 5,38-48

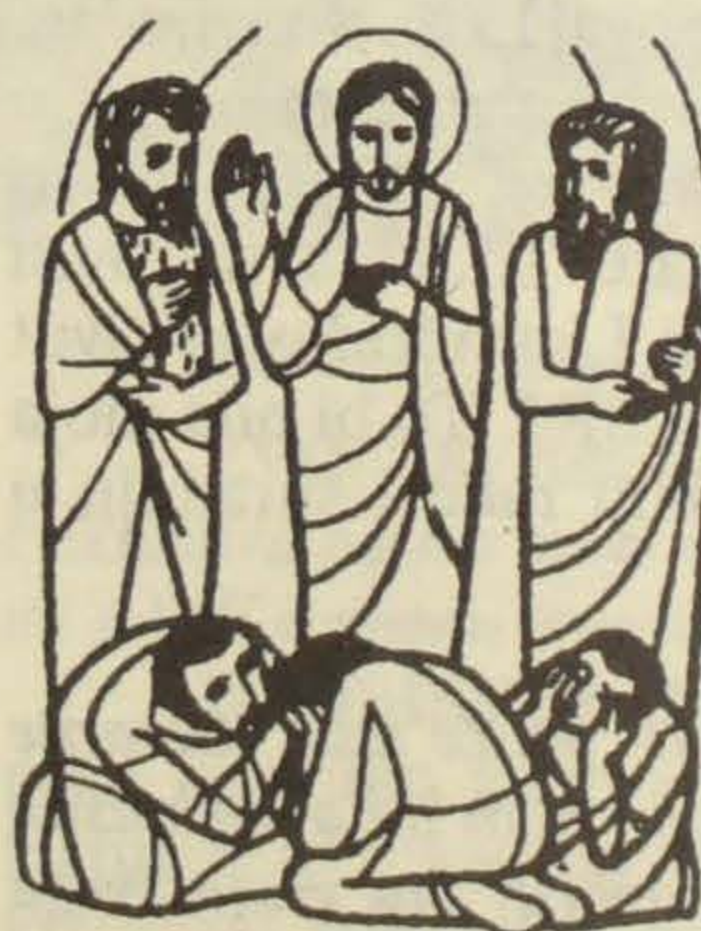
Ljubite i svoje neprijatelje

Nebrojeno puta smo čuli da je ljubav vrhovna norma kršćanstva. No, ono što Isus propovijeda o ljubavi je normativ življenja, a ne ideologije. Kršćanin srcem prihvaća i životom provodi spoznaju: Bog je Otac svih

ljudi. Bog želi spasiti sve ljude. Bog ljubi sva stvorenja. Bog drugačije ne može. Nikakvo čudo što je Isus došavši na svijet postao Spasiteljem svih ljudi. Jasno, njegova ponuda i čin spasenja od nas traži opredjeljenje za njega. Kršćanska vjera je milost opredjeljenja. Ali tek kršćansko djelovanje je dokaz opredjeljenja. Kršćanin polaže životni ispit iz "Zapovijedi ljubavi" po spremnosti da ljubi i svoje neprijatelje. Mora mu biti jasno da ljubav nije osjećaj, nego opredjeljenje te da nas u odnosu prema neprijatelju ne može voditi nikakvo razmišljanje naše ljudske logike nego nasljedovanje Isusova primjera i želja približiti se idealu Božje ljubavi. Ljubiti neprijatelja ne može se ljudskom snagom, ali se može Božjom milošću.

3. ožujka - 2. nedjelja Korizme

I. čit. *Post 12,1-4a*
 II. čit. *2 Tim 1,8b-10*
Mt 17,1-9

Ustanite - ne bojte se

Često smo u napasti zaželjeti vidjeti pravo čudo. Mislimo da bismo čudom progovorili više i jače nego snagom same vjere. To je djelomično točno. Ali čudo nije potčinjeno nego je nagrada vjeri. Isus je preobraženjem na Taboru objedinio mesijansko

svjedočanstvo Zakona i proroka. Družio se s Mojsijem i Ilijom. Zasjao u božanskom svjetlu da bi učenicima pružio čudesni doživljaj svojeg božanstva i jak poticaj, da kada toga sjaja nestane, povjerenjem ostanu stameni u vjeri. Preobraženje su doživjeli. Doživjeli su ga tako oduševljeno da im se ostajalo u tom stanju proslave. A kada je došla svakodnevnica, dapače, mučno Isusovo proganjanje pa i sama smrt, svjetlost Tabora nije bila dovoljna da bi u njima sačuvala stamenost vjere. Posumnjali su i pali. No sigurno je svjetlost s Tabora doprinijela da nisu otpali. Za naš duhovni život je vrlo važno iskoristiti milosne trenutke Božjega pohoda i živjeti od njih za one časove kad ćemo možda i mi pasti, ali molimo da nikada ne otpadnemo.

VJERNI CRKVI I SVOM NARODU - OTVORENI PREMA DRUGIMA

Povod za razgovor s gospodinom Nadbiskupom bio je njegov, već tradicionalni, dolazak na proslavu zaštitnika našeg sjemeništa "Paulinum". Nadbiskup je došao na ovo slavlje uprkos lošem vremenu i rado se odazvao našem pozivu za intervju.

• "Zvonik" za čitavu Jugoslaviju

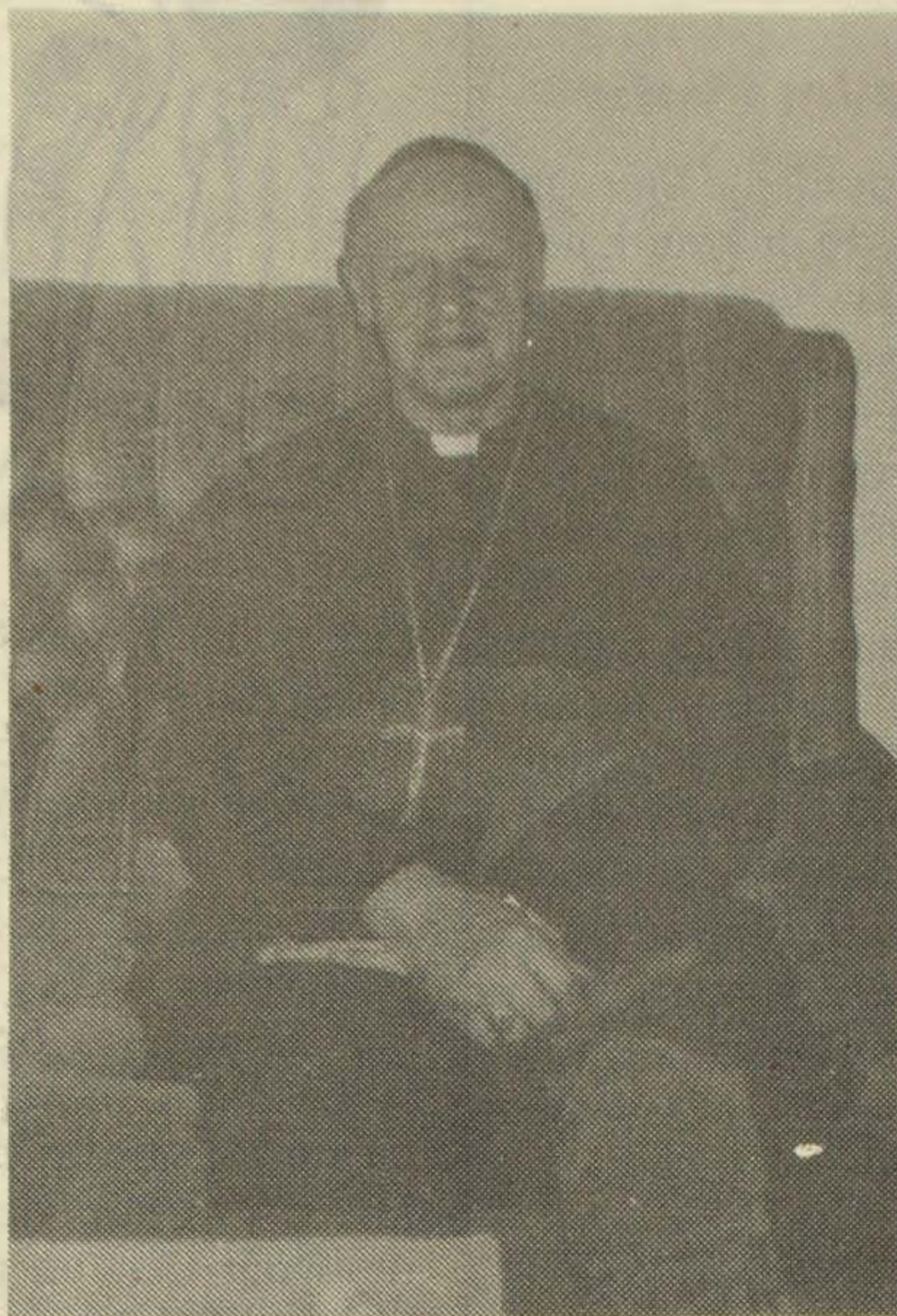
ZVONIK: Oče nadbiskupe, zahvaljujemo Vam što ste odvojili svoje dragocjeno vrijeme i odazvali se našem pozivu za ovaj razgovor.

Naš list "Zvonik" započeo je prije par brojeva s intervjuima. Proširujemo stare rubrike i uvodimo nove. Da li Vam je poznat naš List? Recite nam svoje mišljenje o kvaliteti našeg rada?

NADBISKUP PERKO: Novi list "Zvonik" dobro mi je poznat. Dobijam ga, nažalost, neredovito zbog pogrešne adrese. No, sve u svemu, na kraju ipak stigne do mene. Moram kazati da je "Zvonik" iz broja u broj sve bolji. Kvalitet mu je u porastu. Mislim da je ovaj List vrlo vrijedan, osobito za Subotičku biskupiju, jer na hrvatskom jeziku u sadašnjoj Jugoslaviji nemamo nikakav list. Bilo bi dobro da se List još više proširi za sve Hrvate. To, naravno, ovisi od uređivanja, dopisa... Tako bi ovaj List odražavao život katolika Hrvata na čitavom području SRJ. To bi bila moja želja. Čestitam i pohvaljujem sve koji rade i surađuju u "Zvoniku".

ZVONIK: *Papa Ivan Pavao II. potiče nas: "Otvorite vrata Kristu"! Kako je moguće i na koji način na ovim našim prostorima prepoznati Kristov glas i otvoriti mu vrata svoga srca?*

NADBISKUP PERKO: Otvaranje Kristu veoma je individualno. Vrlo je teško dati za to neko pravilo. Istina je da živimo u specifičnim okolnostima. Očito je, zbog različitosti nacionalne i vjerske, a i druge, da se svaki čovjek mora, na svoj način, približiti Kristu i otvoriti mu vrata. Na to podsjeća i geslo našeg Svetog Oca: "Otvorite vrata Kristu", kao i geslo ovogodišnje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana ("Evo stojim na vratima i kucam"). Zajedničko svima nama na ovim prostorima je da vrata Kristu otvaramo ako smo prije svega vjerni Crkvi, vjerni svom narodu i ujedno otvoreni drugima. Potrebno nam je malo Kristove čvrstine koja je bila božanska. Potrebno nam je i božanske širine. Bog je širok. Bog obuhvaća sve. Na taj način možemo i mi ovdje otvarati vrata Kristu. To, među-

tim, mora činiti i svatko na svoj osobiti način. Krist nas zove po imenu, zove svakog na svoj način i zato se svatko mora tom Kristovom pozivu odazvati na svoj način.

• Jedinstvo - spasenjska dimenzija, ne unijatizam

ZVONIK: *Danas završava ovogodišnja Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Gospodin želi jedinstvo Crkve. Gledajući sadašnji trenutak povijesti, da li je svjetlost na kraju tunela razjedinjenosti Crkve blizu, ili je to još uvijek utopija?*

NADBISKUP PERKO: Papa, pa i mnogi drugi kojima su ekumenska na stojanja blizu, nadaju se da će treće tisućljeće kršćanstva biti tisućljeće ujedinjavanja, kao što je drugo tisućljeće bilo tisućljeće razdvajanja kršćanskih Crkava. Jasno je da ideal jedinstva ovdje na zemlji neće biti nikada ostvaren. Jedinstvo Kristove Crkve je nešto što mora biti trajna dimenzija. Zapravo što je to jedinstvo Crkve Kristove? Više puta se krivo tumače Kristove riječi "Da svi budu jedno", kao da bi Crkve trebale administrativno biti jedno. Kristove riječi u prvom redu znače spasenjsko jedinstvo: "Da svi budu jedno kao što si ti, Oče u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu..." (Iv 17,21). To će biti ostvareno tek u eshatonu (životu poslije smrti, op. ur.). Ta molitva je Kristova. To je spasenjska molitva, koju je on molio pred svoju žrtvu na križu. S druge strane, jasno je, ako želimo uživati u tom jedinstvu u nebeskom kraljevstvu, moramo jedinstvo Crkve Kristove započeti ostvarivati ovdje.

Katolička Crkva se poslije II. Vatikanskog koncila odrekla metode unijatizma (sjedinenje, prevodenje vjernika na drugu vjeru, op. ur.) i prozelitizma (prikupljanje što većeg broja novih vjernika, op. ur.) kao i želje da bi sve Crkve administrativno postale jedno. Danas je, ako možemo tako reći, parola tog jedinstva zajedništvo. Postići zajedništvo različitih kršćanskih zajednica, a to zajedništvo po intenzitetu može biti različito. Vidite, mi se već u samoj Katoličkoj crkvi moramo truditi oko zajedništva svih mjesnih Crkava, a onda i s Istočnim Crkvama. Tu je intenzitet tog zajedništva mnogo veći. Puno je manji intenzitet zajedništva s kršćanskim zajednicama koje su proizašle iz reformacije. Gledanje na to zajedništvo je, dakle, dinamično. Ne ide se više za priključenjem drugih zajednica Katoličkoj crkvi, nego se želi porast zajedništva svih kršćanskih zajednica. Taj rast je dinamika koja će potrajati do kraja ovozemaljskog vijeka. Valja, dakle, jedinstvo uzimati spasenjski i dinamički. To je pravilno razumijevanje stvari. Tada neće biti straha ni kod pravoslavaca, ni kod drugih kršćana da se ide za

unijatizmom i prozelitizmom. Katolička crkva danas je već daleko od tih metoda, koje su, povijesno možda malo i bile opravdane, ali u svojoj biti ipak pogrešne.

Ja sam član i KATOLIČKO-PRAVOSLAVNE TEOLOŠKE KOMISIJE. Godine 1993. u pravoslavnom samostanu Balamandu u Libanonu smo raspravljali o jednom veoma značajnom dokumentu o unijatizmu i prozelitizmu. Tamo je rečeno da su to metode koje danas ne vrijede i koje nikako ne mogu biti uzor budućeg jedinstva Crkve. Oni koji su u prošlosti došli do punog jedinstva s Katoličkom crkvom po tim metodama, imaju, dakako, pravo daljnjeg postojanja. Ne može se danas zahtijevati, recimo, da se grkokatolici u Rusiji ili Ukrajini pridruže Ruskoj Pravoslavnoj crkvi. Oni imaju pravo živjeti puno zajedništvo s Katoličkom crkvom. Na to su pristali i pravoslavci. Jako mi je žao da se taj dokumenat premalo poznaje i da ga pravoslavci, kod žalbi zbog unijatizma Katoličke crkve, posve zanemaruju.

- **Ni jedno društvo se ne smije graditi bez Boga**
- **Božji mlinovi melju polako i sigurno**

ZVONIK: U ovoj deceniji XX. stoljeća u Istočnoj Europi dogodile su se korjenite promjene - mislim na propast totalitarnih režima, prije svega. Čak su i mnogi "nevjernici" označili te događaje "čudesnim". Da li je, po Vašem mišljenju, sve to Božja providnost?

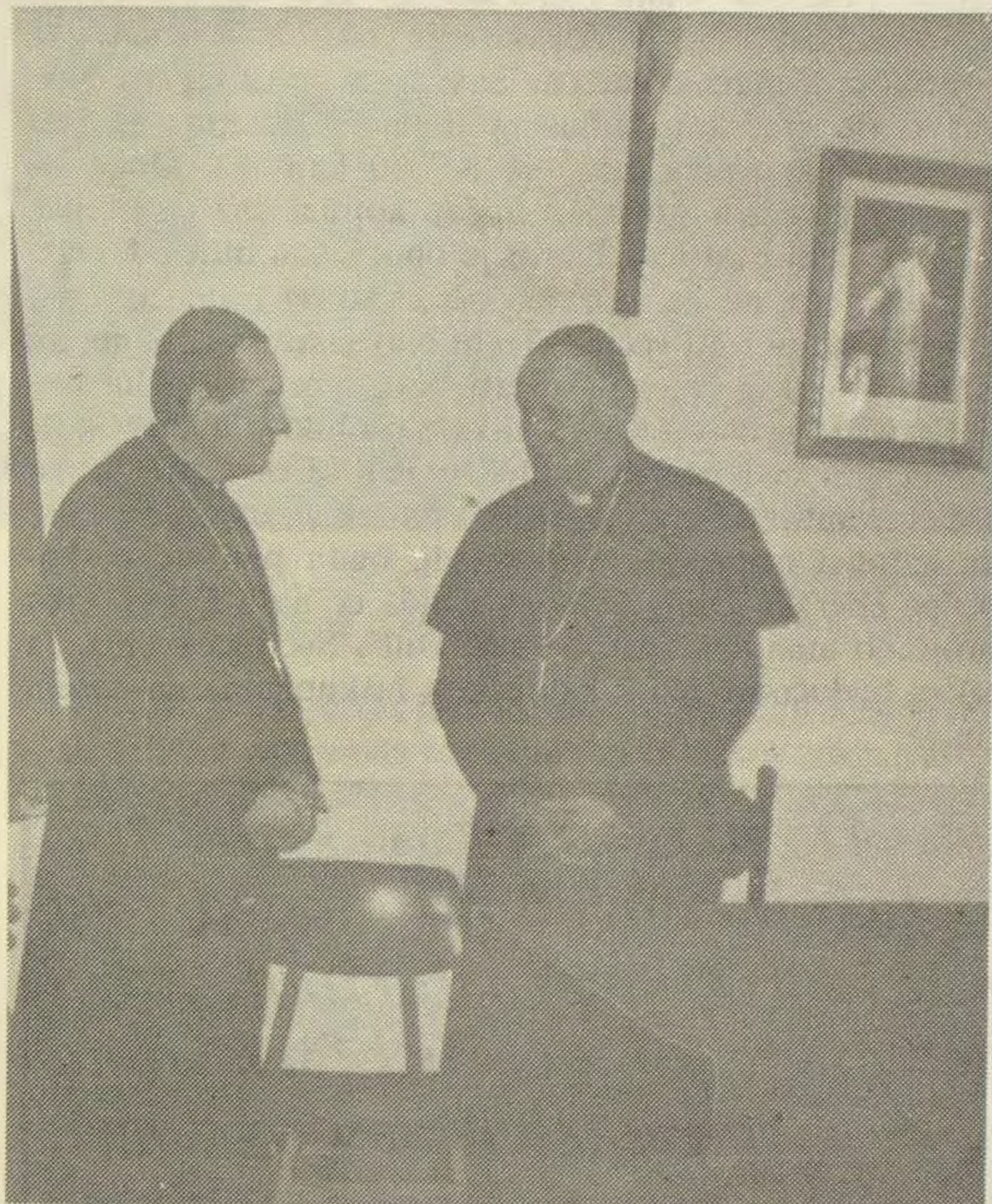
NADBISKUP PERKO: Ako smo kršćani, onda je sve što god se događa Božja providnost. Koji put nam se čini kao da Bogu ponekad vodstvo svijeta izmiče iz ruku, ali nije tako! Bog uvijek ima, pa i onda kad se događaju najružnije stvari, vodstvo svijeta u svojim rukama. Nikada ne smijemo zaboraviti da Bog ne radi ništa pod vidikom zemaljskog trajanja i zemaljske sreće, nego pod vidom vječnosti... Božji mlinovi melju polako i sigurno. Nitko im ne može izmaći. Ono što se dogodilo posljednjih godina u Istočnoj Europi - ta propast komunizma - za mene je pravo čudo. Vidite, sjećam se, mislim da je bilo 1976. godine, jedan isusovački stručnjak sovjetolog pisao je kako će i komunizam sigurno propasti, jer je i on ljudska tvorevina, koja ima svoje trajanje: svoj početak i kraj. Tada je taj blok bio veoma čvrst izvana i iznutra po jakoj diktaturi i po oružju - što je čuvalo taj sistem. On je tada rekao da ćemo propast komunizma morati čekati 200-300 godina. Ali, evo, nije prošlo od tada ni 15 godina i taj sistem se srušio sam od sebe, bez vanjske sile. Za mene je to zaista osjetan Božji zahvat u povijest čovječanstva, a ujedno i znak i poruka svima: Ni jedno društvo se ne smije graditi bez Boga ili protiv Boga.

- **Mladi koji žele ostati ovdje - budućnost su Katoličke Crkve**
- **Mi smo manjina, ali postanimo većina po snazi Duha Svetoga**

ZVONIK: Mlade generacije polako se počinju vraćati Crkvi. Kako Vi u Vašoj nadbiskupiji mladim ljudima navješćujete oslobađajuću poruku Evandjelja?

NADBISKUP PERKO: Naša nadbiskupija, nažalost, ima veoma malo mladih, jer svi oni koji su to mogli, iselili su se. Kad sam došao u Beograd prije devet godina

bilo je, po našoj unutarnjoj statistici, 34000 katolika, a na kraju prošle godine bilo ih je 8-9000. Tri četvrtine ih je otišlo. Većinom su to bile obitelji s djecom, jer su kazali i to, nažalost, s pravom: "Za nas i našu djecu ovdje nema budućnosti". Ali ipak, imamo nešto mladih. Imamo vjeronauk za mlade i zajednice mladih se stvaraju. Neki su uključeni i u duhovne pokrete: Djelo Marijino - fokolarini, neokatekumeni. Nešto se radi iako u vrlo skućenim uvjetima u kojima živimo. No, i za našu nadbiskupiju, mladi, koji misle i žele ostati ovdje, prava su budućnost Crkve.

Subotički biskup u razgovoru s nadbiskupom Perkom

ZVONIK: Katolička Crkva na pragu trećeg tisućljeća kršćanstva poziva svoje vjernike na reevangelizaciju. Gdje smo mi mladi u svemu tome i koja je naša zadaća?

NADBISKUP PERKO: Papa Ivan Pavao II. je već prije nekoliko godina nazvao to novom evangelizacijom. Najprije je rekao da se reevangelizira Europa. Europa - kršćanski kontinent, njoj je potrebna nova evangelizacija. Poslije je tu inicijativu proširio na čitav svijet i to opravdano jer evangelizacija nije nešto što bi se moglo obaviti jednom zauvijek. Svi, i biskupi, pa i sam Papa, mogu kazati: potrebno nas je uvijek iznova evangelizirati. U tom smislu sigurno mladi imaju posebno mjesto. Potrebno je najprije da se otvore novoj evangelizaciji sami, jer ne možemo mi evangelizirati druge, ako istodobno ne evangeliziramo sebe. Evangelizacija je jedan proces interakcije. Koliko nas više evangelizacija zahvati - to znači ne samo da slušamo i poznajemo Božju riječ, nego i da se otvaramo Božjoj milosti - jer evangelizacija je u prvom redu primanje milosti Isusa Krista i Duha Svetoga. Koliko se mi otvaramo tomu, toliko smo sposobniji utjecati na evangelizaciju drugih. Ja mislim da je, osobito za Crkvu na početku

trećeg tisućljeća, važno da se mladi aktivno uključe u tu evangelizaciju, otvore se Božjoj riječi i Božjoj milosti i onda će kao neki kristal koji prosijava sunčano svjetlo na sve strane i oni tada širiti u svijet u kome žive to svjetlo evanđelja. Koliko će se mladi evangelizirati, toliko će imati snage evangelizacija Crkve u budućem tisućljeću.

ZVONIK: *Živimo u šarolikom vjerskom i etničkom okruženju. Mi katolici smo u ovoj državi manjina. Kakvu budućnost predviđate biskupijama naše metropolije?*

NADBISKUP PERKO: Mi smo stvarno manjina. Po procjeni oko 5% je katolika u sadašnjoj Jugoslaviji. Velika je raznolikost ovdje. U Vojvodini je gušće. Više je katolika - većinom mađarske nacionalnosti, poslije su Hrvati. Kod nas u Beogradskoj nadbiskupiji na 54000 km² sa šest milijuna stanovnika samo je 8-9000 katolika. Dolje na Kosovu je većina Albanaca, među kojima ima i katolika, ali to je mali postotak. Kotor je opet jedan otočić Hrvata katolika. No, mi ne možemo očekivati da bismo od manjine mogli postati većina. To bi bilo sasvim nerealno, ali Katolička crkva će ovdje ostati. Kakva će biti budućnost te Crkve, to zavisi od nas katolika, a osobito mladih. Vidite, u tom spasenjskom događanju, što je bit Crkve, nije toliko važan kvantitet, brojnost, nego kvalitet. Ja bih samo želio da katolici ovdje, naročito mladi, budu puni te beskonačne energije Duha Svetoga. Onda će naša Crkva, iako brojčano manjina, biti po snazi Duha Svetoga većina. Ja takvu budućnost želim katoličkim biskupijama na našem tlu.

Dolaze, uprkos svim tim strašnim događajima, ovdje na balkanskim prostorima, nova vremena koja će biti formirana više u smislu civilizacije ljubavi, a ne u smislu civilizacije mržnje i rata. To je moja prva molitva i moja najveća nada.

• **Civilizacija ljubavi na Balkanu - moja prva molitva i moja najveća nada**

ZVONIK: *Oče Nadbiskupe, čitatelji "Zvonika" možda Vas premalo poznaju. Pomozite nam da Vas bar informativno bolje upoznamo. Opišite nam kratko Vaš životni put, rad... Kakve su molitve i nadanja beogradskog nadbiskupa i metropolite?*

NADBISKUP PERKO: Došao sam iz Slovenije, kao što je poznato. Rođen sam u seljačkoj obitelji. Studirao sam u Ljubljani. Najprije klasičnu gimnaziju, a onda i teologiju. Odmah poslije svećeničkog ređenja morao sam otići u vojsku, jer tada je teološki fakultet bio isključen s univerziteta. Služio sam u Beogradu i tamo su me, kao što je bilo navedeno, osudili "zbog neprijateljske propagande" na pet godina zatvora. Bio sam u zatvoru u Beogradu, pa u Zabeli kod Požarevca, a onda su me prebacili nazad u Sloveniju. Tako da sam isprobao, ne samo

teološki studij, nego i drugu visoku školu, jer ovdje u Srbiji kažu da je zatvor visoka škola lopova. Mislim da koji put i za svećenike to nije toliko suvišno, možda je malo dugačko bilo. Šteta vremena. No, to mi se dogodilo. Nakon toga sam završio studije. Išao sam malo na specijalizaciju istočne teologije i povijesti Istočne Crkve u Rim, na Istočni institut gdje sam magistrirao, a onda doktorirao s doktorskom disertacijom o teologiji i filozofiji sv. Ćirila Metoda. Zatim sam odmah, pošto je profesor umro, morao početi s predavanjima o ekleziologiji (proučavanje povijesti i organizacija Crkve, op. ur.) i o ekumenskoj teologiji. Poslije smo uzeli još jedan predmet, tzv. "Teološke osnove dijaloga", što sam predavao 23 godine na Teološkom fakultetu u Ljubljani. U prosincu 1986. godine bio sam imenovan beogradskim nadbiskupom i prvim beogradskim metropolitom, jer je istoga dana, 16.12. 1986. godine bila proglašena i Beogradska metropolija koja uz Beogradsku nadbiskupiju obuhvaća i Subotičku i Zrenjaninsku biskupiju. Tim aktom su zapravo sve biskupije nekadašnje Jugoslavije bile uređene metropolijski, osim onih koje su zbog posebnih povijesnih razloga ostale samostalne nadbiskupije: Barska i Zadarska. Od tada je prošlo devet godina. To su bile, osobito posljednje godine, vrlo teške godine za mene. Puno neprijateljstva i mržnje su iskusili naši vjernici, pa i ja. Svašta se događalo. Hvala Bogu i tomu je došao kraj i već se osjeća nova atmosfera. Ne širi se više toliko mržnje, nego se govori više o suživotu, o nužnosti i mogućnosti suživota različitih naroda, različitih vjerskih zajednica na našem tlu. Za to se ja posebno zauzima i molim Bogu da bi prevladala ta atmosfera, ne samo strpljivosti. Za nas kršćane tolerancija je premalo. Mora biti barem najmanji stupanj ljubavi. To je ono što nas stvarno povezuje. Ne samo katolike među sobom, nego sve kršćane, sve ljude dobre volje. To je i moja nada. Dolaze, uprkos svim tim strašnim događajima, ovdje na balkanskim prostorima, nova vremena koja će biti formirana više u smislu civilizacije ljubavi, a ne u smislu civilizacije mržnje i rata. To je moja prva molitva i moja najveća nada.

ZVONIK: *Na koncu našeg razgovora, što biste poručili vjernicima laicima naših biskupija i čitateljima "Zvonika"?*

NADBISKUP PERKO: Evo baš jučer 24. 01. bio je spomendan sv. Franje Saleškog koji je zaštitnik katoličkih masmedija, pa tako i "Zvonika" na neki način. Vidite, masmediji su u manjoj mjeri danas, nažalost, tisak ali još uvijek i tisak spada u veliku obitelj masmedija. Masmediji imaju danas odlučujuću ulogu, ne samo kod formiranja javnog mnijenja, nego i kod formiranja čovjeka, pa i njegove duhovnosti. Ja bih želio samo da "Zvonik" ima što više čitatelja, što više kvalitetnih suradnika. To je vrlo važno, a i što više vrlo vjernih ljudi koji bi se iz tog "Zvonika" mogli formirati kao kršćani. Zato je "Zvonik" osobito važan za mlade. Jasno da je velika odgovornost svih onih koji surađuju, od uredništva, dopisnika i svih drugih. List mora biti za danas, mora biti zanimljiv, mora imati suvremene teme, da svatko jedva čeka da ga dobije i vidi što je novo, koja misao bi ga mogla oplemeniti.

Na kraju, ne želim drugo nego puno Božjeg blagoslova svim suradnicima i svim čitateljima toga, od Boga danog, "Zvonika".

Razgovarao: Ivan Sivić

KRŠĆANI U BORBI PROTIV GLADI U NERAZVIJENIM I RAZVIJENIM ZEMLJAMA

"Dajte im vi jesti" (Mt 14,16)

Predraga braćo i sestre!

1. Gospodin nas još jednom poziva da ga slijedimo na korizmenom putu, hodu koji je svake godine predložen svim vjernicima kako bi obnovili svoj osobni i zajednički odgovor na krsni poziv i kako bi donijeli plodove obraćenja. Korizma je hod dinamičkoga i stvaralačkog razmišljanja, koje potiče na pokoru da osnaži svaki naum evandeoskog zauzimanja; hod ljubavi koji otvara vjerničku dušu braći, usmjeravajući ih prema Bogu. Isus zahtijeva od svojih učenika da žive i šire dobrohotnu ljubav, novu zapovijed koja predstavlja srž božanskoga Dekaloga povjerenog Mojsiju na brdu Sinaju. U svakodnevnom životu možemo susresti gladne, žedne, bolesne, izopćene, selioce. U korizmeno doba pozvani smo s većom pažnjom promatrati njihova ispaćena lica; lica koja svjedoče izazov siromaštva našega doba.

2. Evanđelje ističe da Otkupitelj osobito suosjeća s onima u poteškoći: govori im o Kraljevstvu Božjem, liječi tijelo i dušu onima koji su potrebni izlječenja. Zatim reče svojim učenicima: "Dajte im vi jesti". Ali oni se sjete da nemaju doli pet kruhova i dvije ribe. I mi, danas, kao onda apostoli u Betsaidi, raspolažemo sa sredstvima koja svakako nisu dostatna za susret s gotovo osam stotina milijuna ljudi koji gladuju ili su pothranjeni, koji se na pragu 2000. godine bore da bi preživjeli.

Što onda učiniti? Ostaviti stvari kako jesu, mireći se s bespomoćnošću? To je pitanje koje bih, na početku korizme, htio postaviti svakom vjerniku i cijeloj Crkvenoj zajednici. Mnoštvo gladnih, među njima djeca, žene, starci, selioci, prognanici, nezaposleni, uzdižu prema nama svoj krik boli. Oni nas zaklinju, nadajući se da ćemo ih čuti. Kako da ne otvorimo svoje uši i srca i da ne stavimo na raspolaganje onih pet kruhova i one dvije ribe koje nam je Bog stavio u ruke? Svi možemo za njih nešto učiniti, dajući svatko vlastiti doprinos. Sigurno da to zahtijeva odricanja, koja predstavljaju nutarnje i duboko obraćenje. Svakako treba preispitati potrošačka ponašanja, suzbijati hedonizam, suprotstaviti se ravnodušnosti i prebacivanju odgovornosti.

3. Glad je velika nesreća koja pogađa čovječanstvo: ali je još hitnije da je postanemo svjesni i pružimo uvjerljivu i velikodušnu podršku različitim organizacijama i pokretima, ustanovljenima za ublažavanje patnje onima koji mogu umrijeti zbog oskudice hrane, u prvom redu onima koji nisu obuhvaćeni državnim i međunarodnim programima. Treba poduprijeti borbu protiv gladi, kako u manje razvijenim zemljama, tako i u visoko industrijaliziranim narodima gdje se, nažalost, proširuje jaz između bogatih i siromašnih.

Zemlja ima izvore potrebne da nahrani cijelo čovječanstvo. Treba naučiti razumno ih upotrebljavati, poštujući okolinu, ritam prirode, jamčeći jednakost i pravednost u trgovačkim poslovanjima i podjeli dobara koja vodi računa o dužnoj solidarnosti. Netko bi mogao prigovoriti da je to velika i neostvariva utopija. Ipak, socijalni nauk i djelovanje

Crkve pokazuju suprotno: tamo gdje se ljudi obraćaju Evanđelju, taj prijedlog podjele i solidarnosti postaje neobična stvarnost.

4. Doista, dok s jedne strane vidimo uništavanje velikih količina proizvoda potrebnih za čovjekov život, s druge strane s tugom opažamo duge nizove osoba koje čekaju svoj red pred sirotinjskim kuhinjama ili oko konvoja humanitarnih organizacija s namjerom da podjele pomoć svake vrste. I u velikim modernim gradovima, u vrijeme kad se zatvaraju mjesne tržnice, nije rijetkost vidjeti nepoznate ljude koji se naginju i pabirče među odbačenom robom.

Pred takvim prizorima, znakovima dubokih proturječja, kako ne osjetiti u duši pobunu? Kako da ne budemo spontano dirnuti osjećajem kršćanske dobrohotne ljubavi? Prava solidarnost, međutim, nije samo prolazan osjećaj; samo po strpljivom i odgovornom odgoju, počevši od djetinstva, ona postaje duševni stav osobe i prihvaćanja različita područja djelovanja i odgovornosti. Potreban je opći razvoj zanimanja koje će obuhvatiti cijelo društvo. Tom razvoju Katolička crkva, u iskrenoj suradnji s drugim vjerskim zajednicama, nastoji ponuditi vlastiti značajan doprinos. Radi se o temeljnom nastojanju unapređivanja čovjeka i bratskog udjela, koje zahtijeva da i sami siromašni budu uključeni, već prema svojim mogućnostima.

5. Predraga braćo i sestre! Dok vam povjeravam ova razmišljanja kako biste ih pojedinačno i zajednički razvijali pod vodstvom vaših pastira, potičem vas da vršite značajna i konkretna djela koja mogu umnožiti ono malo kruha i riba s kojima raspolažemo. Tako će se valjano doprinijeti odolijevanju potrebama onoga koji gladuje i bit će to istinski način providnosnog življenja razdoblja korizme, razdoblja obraćenja i praštanja.

U tim zahtjevnim nakanama neka vam bude potpora i utjeha Apostolski blagoslov, koji rado podjeljujem svakom od vas, moleći od Gospodina milost velikodušnog hoda, po molitvi i pokori, prema proslavi Uskrsa.

Ivan Pavao II.

Uređuje: Stjepan Beretić

5. veljače:

Sveta Agata (Jaga, Dobrila)

(Mučena u 3. stoljeću)

*** djevojka izuzetne ljepote *** molila je da je smrt oslobodi muka *** zaštitnica od požara ***
 ***zaštitnica ženskog svijeta koji pati od tumora i raka *** zaštitnica djevojačke dobrote i ljepote

• Agata - rijetko ime

U našim krajevima je ime Agata, Agica, bilo dosta često. Nerijetko se to ime pojavljivalo u svom narodnom obliku Jaga, Jagica. Da je bila vrlo draga svetica u hrvatskog naroda, pa tako i u Bačkoj, svjedoče i prezimena: Agatić, Jagić, Jagica, Jagatić. U mnogim hrvatskim krajevima djevojke nose njezino ime prevedeno na hrvatski jezik: DOBRILA. *Agathos* na grčkom jeziku znači dobar.

• Agatino svjedočenje u mucu

Rođena je na Siciliji u 3. stoljeću. Bila je kršćanka velike ljepote. Tijelo je i dušu posvetila Spasitelju. Upravitelj Sicilije je bio Kvintijan. Doznao je za Agatinu ljepotu. U svojoj ju je palači nagovarao da se odrekne kršćanske vjere. Nije htjela zanijekati Krista. Kvintijanu nisu pomogle ni obećanja ni prijetnje. Agati su škarama odrezane grudi. Legenda veli da je hrabra djevojka, vidjevši što je čeka, viknula svome mučitelju: "Bezbožni i krvoločni krvniče, zar mi se ne stidiš odrezati ono čime te je tvoja mati hranila!?" Bačena je u vatru. Oko svetaca kršćanske starine se pletu legende. Tako i oko Agate. Dogodilo se čudo. Noću joj se ukazao sveti Petar u pratnji anđela. Iscijelio joj je ozlijeđene grudi. Zbio se i veliki potres koji ju je spasio od vatre. Molila je Boga da je smrt oslobodi od daljih muka. Njezina je molitva uslišana.

• Dobra Agata pomaže i poslije smrti

Godinu dana nakon njezine smrti dogodilo se još jedno čudo. Bujica užarene lave iz vulkana Etne zaprijetila je gradu Kataniji. Na to su kršćani pohrlili na Agatin grob. Uzeli su Agatinu svilenu koprenu s njezina groba. Koprenu su natakli na koplje i pošli pred užarenu bujicu. Bujica je skrenula u drugom smjeru, a grad ostade nepovrijeđen. Mnogi su se građani obratili na kršćanstvo.

• Agatina pohvala i slava

Vrijedi pročitati stari tekst koji veliča Agatinu ljepotu: "Ta je djevica svjetlom savjesti i rujnom Krvi pravoga Božjeg Jaganjca rumenila i krasila svoje usne, lice i jezik. Neprestano je u svojoj pameti razmišljala o smrti svoga revnog Zaručnika. Haljina te svete je crvena kao svježa Kristova skrletna Krv i bijela kao znak djevičanstva. Ona je stoga uistinu DOBRA i to kao Božja baština. DOBRA je svome Zaručniku a i nama jer nam je darovana da bismo i mi postali dionici DOBROTE. A to izražava i sam smisao i značenje njezina imena, jer 'AGATA' znači "DOBRA" - DOBRILA. Nju nam je darovao sam izvor DOBROTE, Bog.

Jer što je DOBROTVORNICE od najvećeg DOBRA? I što bi tko mogao naći dostojnije slave i pohvale nego AGATU - DOBROTU?"

• Agata u umjetnosti

Na slikama i kipovima svetu Agatu prepoznajemo po palmi, koju kao znak mučeništva drži u jednoj ruci, dok u drugoj ruci drži poslužavnik s odrubljenim grudima. Na nekim slikama ćemo vidjeti i kliješta ili škare. Redovito se prikazuje u dugoj kopreni, koja podsjeća na čudo kojim je poslije svoje smrti spasila Kataniju od provale vulkana Etne.

• Agata u našem životu

Agata je zaštitnica od požara, a po svome okrutnom mučeništvu postala je posebna zaštitnica ženskog svijeta, koji pati od tumora ili raka grudi.

U mjesecu veljači slave imendan:

1. Brigita, 2. Marijan, Marin, Marijana, Marina, Marijo, Marija, 3. Blaž, Blaško, Oskar, Dubravka, Dubravko, 4. Andrija, 5. Agata, Jaga, Dobrila, Silvan, Goran, 6. Pavao, Doroteja, Dora, 7. Rikard, Držislav, 8. Jeronim, Jerko, 9. Apolonija, Sunčana, Sunčica, 10. Jacinta, 14. Zdravko, Valentin, Valentina, Zdravka, 15. Klaudije, 16. Julijana, 18. Bernardica, 19. Konrad, Ratko, Blago, 20. Leon, Lav, Lea, 21. Petar, Damir, 22. Tvrtko, 23. Grozdan, Grozdana, Polikarp, 24. Goran, Montan, 25. Viktorin, Hrvoje, 26. Aleksandar, Sandra, Branimir, 27. Gabriel, Tugomil, 28. Roman, Romana.

Uređuje: Andrija Kopilović

VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

DAVID (II. dio)

David u sukobu - čovjek

U starozavjetnoj objavi, osobito u povijesnom dijelu, jedno od središnjih mjesta zauzima kralj David ne samo kao Isusov praotac, nego i kao proročki znak Božjega kraljevanja u Izraelu i Božje najave budućeg Davidovog kraljevstva koje će ostvariti njegov potomak Isus Krist. U prošlom broju našega časopisa obradili smo Davidov lik u odnosu prema kralju Šaulu. U našem zajedničkom iščitavanju Biblije nastavljamo s bogatim izvješćem o Davidu.

Nakon što je David izabran i pomazan za kralja vidjeli smo da je Šaul, zaslijepljen ljubomorom, na smrt progonio Davida. Gledajući Davidovo ponašanje dobro je istaći kako se David ponaša prema svome progonitelju. Naime, David priznaje auktoritet koji božanskom milošću ima pomazanik Gospodnji, a to je u Izraelu kralj. Stoga je, nakon razlaza Šaula i Davida, na dva mjesta vrlo lijepo opisano Davidovo štovanje prema Šaulu, njegova pravednost a nadasve ljudskost. Dva puta je okolnost života izručila Šaula Davidovom maču i to baš u vrijeme kada je Šaul išao u potjeru da bi se lišio Davida kao kralja-nasljednika. Oba puta je Gospodin pokazao da je David mogao lagano ubiti Šaula, ali to nije učinio jer je u njemu pobijedila svijest koju je izrazio riječima: "Bože sačuvaj, da dignem ruku na pomazanika Gospodnjeg". Ta ljudska Davidova osobina proteže se kroz njegov život kao stalna oznaka njegove vladavine. Još ćemo o Davidu i njegovim grijesima čitati u Bibliji, ali već sada spominjemo da je i u grijehu, a napose u pokajanju očitovao svoju ljudskost, napose poniznost i svijest o Božjoj svetosti. Kada je on sam radi svojih grijeha doživio progonstvo i kada je imao prilike i svojim progoniteljima, pa i svome sinu pružiti otpor, on to ne čini, nego podsjeća svoje pratiocice: "A šta ako im je Gospodin naredio da se narugaju kralju Davidu?" I u progonstvima i u nevoljama on je čovjek koji priznaje svetost Božju, svetost Božjih ljudi i uvijek je poslušan proroku Natanu koji u njegovom životu ima presudnu ulogu. Opraštanje, milosrđe, pravednost, ljudskost velike su Davidove kreposti koje su u svetim Knjigama o njemu opisane vrlo toplo i privlačno.

David prijatelj

Davidov odnos prema Šaulovu sinu Jonatanu je poseban. Mudrosna literatura prijateljstvo veliča kao jednu od temeljnih ljudskih vrednota. Doduše, prijateljstvo je teško ostvariti zbog ljudske prevrtljivosti i nestalnosti, tako da će Knjiga mudrosti omjer vjernosti u prijateljstvu postaviti kao jedan prema tisuću. Uzor pravoga prijateljstva je u povijesnim knjigama opisan baš u slučaju Davida i Jonatana. Prva vrednota koja povezuje dvojicu ljudi jeste iskreno poštovanje i ljubav. Od Davidova dolaska u Šaulovu kuću Jonatan se priklonio Davidu: "Ljubio ga je svom ljubavlju duše svoje" (1 Sam 20,17) i uživao njegovo prijateljstvo. Makar je bio potencijalni prestolonasljednik, ipak je i iz prijateljskih razloga Davida stavljao ispred sebe, imajući jasno u vidu i Davidovo pomazanje po proroku Samuelu. Kada je nevolja pritisla Davida čak do smrtne opasnosti, Jonatan svoj život stavlja na kocku da bi zaštitio Davida i svoga oca uvjerio u Davidovu ispravnost. U tom dijelu se vidi druga osobina koja povezuje dvojicu prijatelja, a to je trpljenje. U vrijeme kušnje oni su jedan drugom vjerni i jedina potpora. Obojica se trse kako da ugone Gospodinu, te su jedan drugom na pomoć. Na taj način su izgradili pravo prijateljstvo. Jonatan je do te mjere odan Davidu, a ovaj to zna cijeniti, da je i svoj život ponudio umjesto Davidova. Prijateljstvo je, dakle, i spremnost na žrtvu, samoprijegor i stavljanje na kušnju svih vrednota - jasno na liniji Božjega zakona. Prijatelj pod svaku cijenu. Vrlo je dirljivo opisana Jonatanova smrt i Davidovo žalovanje koje će ostati žalobna pjesma prvoga reda i u svjetskoj literaturi, a ne samo u biblijskoj objavi. Sjetimo se toga teksta.

"Žao mi je tebe, brate Jonatane!
Kako li mi drag bijaše ti veoma!
Ljubav tvoja bješe meni
još od ženske čudesnija.
Oh, kako su izginuli div-junaci,
i oružje bojno kako skršeno je!"
(usp. 2 Sam 1,17-27)

Ovaj odlomak o prijateljstvu također je velika poruka našem vremenu. Čitajući Bibliju zaključujemo da je oznaka pravih prijatelja ljubav, povjerenje, požrtvornost, čuvanje tajne i nadasve revnost u vršenju volje Božje.

David molitelj

Uz ove, izričito ljudske kvalitete, David nam se u Objavi predstavlja i kao revnitelj bogoštovlja. Tradicija mu pripisuje čitav niz religioznih pjesama - psalama, koje su do današnjeg dana nenadmašna književna vrsta, nadahnuta duhom Božjim, za najrazličitija raspoloženja duha pred svojim Stvoriteljem, Gospodinom i Bogom. Iako David nije pisac svih tekstova, očito je da je bio bogoštovatelj, nadahnut i zanešen. U prijenosu Zavjetnog kovčega u Sator Gospodnji David je uz glasnu pjesmu i vrlo dinamičan ples odavao počast Gospodinu kako se to u njegovo vrijeme činilo. Zbog tog "poniženja" Šaulova kći ga je prezrela. Ali u očima Božjim je zbog toga bila u stvari kažnjena, a David je nagrađen baš radi toga što se pred Gospodinom ponizio i plesao iz sveg srca.

David je toliko bio zanešen bogoštvom da je odlučio graditi i hram. No, u tome ga sprečava sam Gospodin i obećava mu potomka koji će biti HRAM BOGA ŽIVOGA na zemlji, a to je Isus Krist.

David je molitelj. Kad mu je dijete umrlo, on je u kostrijeti, prahu i pepelu molio i plakao pred Gospodinom i ostao vjeran makar mu molitva nije uslišana. Njegovu molitvu prati neograničeno pouzdanje, pjesničko oduševljenje, bogoštovlje kao slavljenje Boga na prvom mjestu i velika poniznost pred onim koga štuje. David je veliki molitelj i u času milosti i u času nemilosti, jer uvijek je pred Bogom ponizan, iskren, makar i grešan. Iz molitve crpi snagu da može sebe staviti za žrtvu i ponuditi svoj život da bi okajao svoj grijeh. No, upravo o toj dimenziji Davidovog obraćenja čitat ćemo zajedno u slijedećem broju "Zvonika".

MOGU LI NAM DRUGI PROUZROČITI ZLO SVOJIM UROCIMA?

(Nastavak)

ZAŠTITA OD MAGA JE NEVJERA U NJIHOVU MOĆ

Pitanje koje se ovdje nameće glasi: Mogu li osobe koje se bave magijom svojim činima ili riječima "ureći", odnosno učiniti da se nekome dogodi neko zlo? Odgovor je jasan. Samo nekim magijskim činima: riječima, pogledima, željama ili djelima nitko ne može drugome nanijeti nikakvo zlo. Ni jedan čovjek (a pogotovo neka stvar) nema tu moć sam po sebi. Međutim, vidimo, iz svjedočenja nekih osoba da im se dogodilo ono čega su se bojali, odnosno čime su im se drugi prijetili da će im se dogoditi. Kako je to moguće? Vrlo jednostavno. Ako osoba povjeruje da će joj se dogoditi neko zlo koje zlobnici na nju zazivaju svojim magijskim činima, onda će se vrlo lako nešto od toga zla i dogoditi. Ali ne zato što bi druga osoba imala moć da to učini, nego zato što je osoba povjerovala da joj se neko zlo može dogoditi. Poznato je, naime, da strah od nečega uzrokuje da se dogodi upravo ono čega se bojimo. Ako se i u nama aktivira magijska svijest pa povjerujemo da nam drugi može svojim magijskim činima naškoditi, onda u sebi utiremo put da nam se dogodi upravo ono čega se bojimo. Podsvjesne sile psihe aktiviraju primarni proces razmišljanja i osoba počne razmišljati magijski, odnosno, udalji se od realnog svijeta istine i počne se iracionalno ponašati. Prema tome, tko ne želi da mu se dogodi neko zlo koje zlobne osobe na nj zazivaju, neka jednostavno ne vjeruje u njihovu moć i ništa mu se zla neće dogoditi. Da bolje osvjetlimo spomenutu tvrdnju pomoći će nam intuicija Alberta Ellisa, osnivača ABC - teorije emocija, koji je, s pravom, tvrdio da su naše emocije odgovor na naš način razmišljanja. Prema njegovu shvaćanju, "A" predstavlja sve ono što nam se svakodnevno događa, bilo koji susret s osobama ili raznim situacijama. "B" je ono što mi mislimo o tim događajima, odnosno "B" je naša interpretacija svih situacija pod "A". Konačno, "C" su posljedice, ali ne onoga što smo doživjeli u prvotnom susretu s nekim događajem pod "A", nego onoga što smo osjetili zbog naše interpretacije. Drugim riječima, "C" su posljedice od slučaja "B", a ne od slučaja "A". Prema tome, **najbolji način da se zaštitimo od raznih uroka i drugih zala** kojima nam prijete osobe koje se bave magijom, **jest da ne vjerujemo u njihovu moć**, jer ako povjerujemo da nam one mogu nanijeti neko zlo, ono će nam se najvjerojatnije i dogoditi, jer ga mi sada iščekujemo. Mi, na neki način, svojom vjerom u njih, dajemo i moć da nam učine neko zlo. Najbolji način zaštite jest aktiviranje racionalne svijesti žive vjere u Boga koji je jači od svih idola. **Tko ima jaku vjeru u Boga, nikakvo mu se zlo ne može dogoditi od bilo kojih vračeva i vračarica.**

MAGIJA SPREČAVA RAZVOJ DUHA

Čovjek kao osoba posjeduje tri razine psihičkog života. To su psiho-fiziološka ili tjelesna dimenzija, zatim psiho-socijalna ili duševna (psihička) i konačno razumsko-duhovna dimenzija. Čitav čovjek je dakle: duh, duša i tijelo. Tako čovjeka vidi sveti Pavao kad u prvoj poslanici Solunjanima kaže: "A sam Bog, izvor mira, neka vas potpuno posveti! I neka se cijelo vaše biće - duh, duša i tijelo - sačuva besprijekorno za dolazak Gospodina našega Isusa Krista!(1 Sol 5,23)

Čovjek je biće koje se razvija i usavršava. Čovjek kao osoba bit će potpuno ostvaren tek onda kad ostvari sve one mogućnosti koje su u njemu prisutne, bilo da ih on poznaje ili su

mu skrivene, a objektivno ih može ostvariti. Drugim riječima, potpuno ostvarena osoba je ona koja aktivira svoje duhovne snage. Po tom duhu čovjek može postati istinski slobodan, može se otvoriti horizontu vrednota koje su veće od njega samoga i, konačno, može se odlučiti za te vrednote, žrtvujući, ako treba, i svoj život za više ideale kao što su npr. sloboda domovine, život prijatelja, ljubav prema Bogu i sl. To čovjek može učiniti jer je po naravi duhovno biće. Kao takav on je otvoren za apsolutno, transcendentno, vječno. Prema tome, i te kako je važno da čovjek ne zanemari svoju duhovnu dimenziju jer se po njoj najviše ostvaruje kao osoba. **Bavljenje magijom i izravno ugrožava duhovni život osobe** jer se usredotočuje isključivo na duševne ili psihičke sile, najčešće podsvjesne naravi koje stavlja na razinu božanstva, odnosno kojima želi manipulirati samim Bogom. Vršanjem magijskih djela čovjek blokira svoj duhovni razvoj. Magija pretpostavlja determinizam i slijepo ponavljanje sudbine, a duhovni razvoj zahtijeva slobodnu volju koja se odlučuje za dobro, koja se ne boji sudbine nego svojim izborom, svojim djelima, uz Božju milost, stvara svoju sudbinu. Magija nam pruža sliku čovjeka koji je žrtva svoje sudbine, a vjera potiče čovjeka da se odluči za dobro i tako bude gospodar svoje sudbine.

MAGIJA UGROŽAVA VJERU I NADU

Magija je protivna vjeri. Magijskim radnjama osoba želi manipulirati božanstvom, želi prisiliti Boga da služi čovjeku. "Svi oblici idolopoklonstva znače napad na Božji suverenitet (Izl 20,2), što su ga proroci nazivali preljubom. Kod prave vjere osoba se klanja Bogu i Njemu u slobodi i ljubavi služi, očekujući za uzvrat njegovu zaštitu i pomoć. Vjera je, uz ljubav, najveća sposobnost koju čovjek može razviti u sebi. U svima nama drijema ili spava veliki vjernik. Bavljenje magijom tu sposobnost vjerovanja razara i potiskuje, jer se tako (magijskim radnjama) aktivira magijska svijest koja želi manipulirati i koja se predaje slijepoj sudbini. Kako bi bilo žalosno da se dijete rodi normalno, zdravo, a da zbog nekih razloga ne nauči govoriti. Još tragičnije je ako čovjek ne aktivira svoju vjeru u naravne i nadnaravne vrijednosti. **Magija sprečava aktiviranje i rast vjere.** Razne tehnike proricanja koje se služe magijskim ritualima žele otkriti čovjeku budućnost. Bogu hvala da u tome ne uspijevaju, jer kad bi to bilo uvijek moguće, tek tada bi čovjekov život postao nemogućim. Tko bi mogao danas biti radostan kad bi znao da ga sutra sigurno čeka neko zlo? Tko bi danas išta poduzimao kad bi znao da će to sutra sve propasti? Život bi zaista bio nepodnošljiv i zastrašujući kad bismo sa sigurnošću mogli znati svoju budućnost. **Slijepo vjerovanje u moć sudbine i olako prihvaćanje raznih svjedočanstava izravno ugrožava ne samo vjeru nego i nadu.** Nada je snaga u čovjeku da uvijek počne iz početka. Nada je sposobnost da se prkosí sudbini. Dokle god ima nade, čovjek će preživjeti. Kad umre nada, umro je i čovjek. Prema tome, ako imalo ima pameti, čovjek će se truditi da sačuva i poveća svoju nadu. Slijepo vjerovanje raznim proročanstvima koja nam otkrivaju ili određuju sudbinu, izravno ugrožava našu nadu, čovjeka čini pasivnim i umanjuje njegovu šansu da promijeni svoju sudbinu. I nadu treba čuvati. Ona je izražaj duhovne dimenzije čovjeka. Aktiviranje i jačanje magijske svijesti u čovjeku ugrožava nadu dok je slobodni čini volje, koja se odlučuje za dobro, jačaju.

/Kraj članka Mije Nikića objavljenog u Glasu koncila/

Vatikan

ČETRNAEST NOVIH BISKUPA

Navikli smo da posljednjih godina redovito na blagdan Bogojavljenja papa Ivan Pavao II. osobno redi nove biskupe. Tako je i ove godine pod svečanom misom na Bogojavljenje u bazilici sv. Petra Papa zaredio 14 novih biskupa. Novi biskupi su iz 11 zemalja. Među njima je i novi pomoćni biskup s Kosova mons. Marko Sopi. Biskup Sopi rodnom je iz kosovske župe Binač. Iz ove župe mnogo je mladih svećenika. U prvim godinama svoga svećeništva mons. Sopi bio je tajnik tadašnjem biskupu Čekadi. Kasnije je bio župnik u poznatoj župi Zlokoqani, a posljednjih pet godina djelovao je kao misionar u Albaniji, gdje ga je i zateklo imenovanje.

Katolička crkva u svijetu sada ima 4200 biskupa i nadbiskupa, a 2200 biskupa i nadbiskupa imenovao je papa Ivan Pavao II.

Dan poslije redjenja Papa je primio u posebni posjet novoposvećene biskupe i njihovu bližu rodbinu. S njima se zadržao u prijateljskom razgovoru.

Vatikan

PAPA PUTUJE U ZEMLJE JUŽNE AMERIKE

Priopćeno je iz ureda Sv. Stolice da će Papa putovati na svoje novo apostolsko putovanje u nekoliko zemalja Južne Amerike. Ovaj pastoralni pohod trajat će od 5. do 14. veljače. Papa će pohoditi slijedeće zemlje: Gvatemalu, Nikaragvu, Salvador i Venecuelu. O ovome će biti više govora u narednom broju našeg Lista.

Vatikan

PAPIN SUSRET S DIPLOMATSKIM ZBOROM

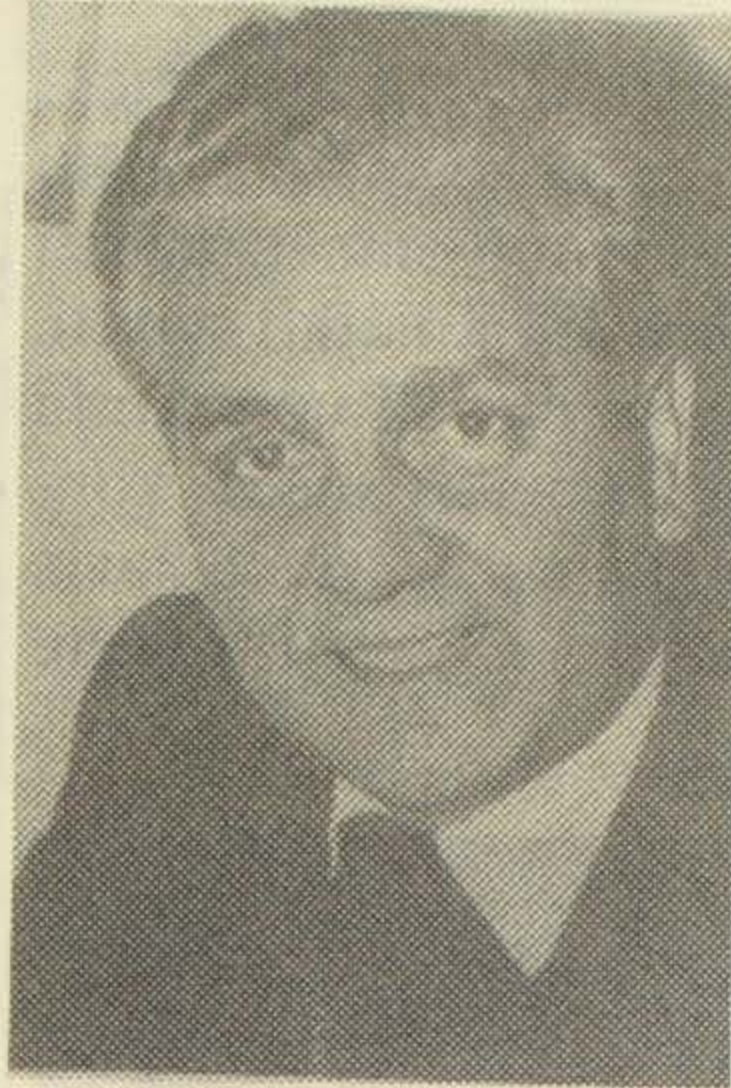
U subotu, 13. siječnja ove godine, Papa je priredio godišnji susret s diplomatskim zborom ovjerovljenim pri Svetoj Stolicu. Tom prigodom Papa je govorio o mnogim važnim temama današnjice kao što su: uspostava čvrstog mira u čitavome svijetu, uništavanje buke oružja, obustava nuklearnih pokusa, gaženje vjerske i ljudske slobode, poštivanje života i ljudskog dostojanstva.

Papa je podsjetio da je njegova uloga da neumorno poziva sav svijet na izgradnju ljepše i sretnije budućnosti. Papa je naveo mnoge konkretne primjere gaženja i kršenja ljudskih prava i izrazio nadu da će svijet što skorije postati jedna velika obitelj u kojoj će vladati duh solidarnosti i zajedništva.

U posljednjih godinu dana pet novih država je uspostavilo diplomatske odnose s Apostolskom Stolicom. To je jasan znak kakav ugled Katolička crkva uživa u cijelom svijetu.

Banja Luka

DESET GODINA BISKUPSTVA MONS. FRANJE KOMARICE

Banjalučki biskup Franjo Komarica posljednjih je godina postao poznat u čitavom svijetu kao neumorni promicatelj pravde i nade u svom gradu i biskupiji. Na blagdan Bogojavljenja biskup Komarica proslavio je u banjalučkoj katedrali Sv. Bonaventure desetu obljetnicu biskupskog redjenja. Na svečanoj pontifikalnoj misi, i pored loših vremenskih uvjeta, bilo je nazočno nekoliko stotina vjernika. Biskup Komarica pozvao je sve

vjernike katolike da ustraju u borbi za bolje sutra i da ne klonu duhom. Također ih je pozvao na ustrajnu molitvu za ovaj grad i cijelu biskupiju kao i za sve prognane i ubijene.

Zagreb

DVADESET TREĆA KATEHETSKA ZIMSKA ŠKOLA

Od 8. do 12. siječnja održana je Katehetska zimska škola u velikoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa u Zagrebu. Na ovogodišnju Katehetsku školu okupilo se oko 400 vjeroučiteljica. Školu je organizirala Hrvatska unija viših redovničkih poglavarica u suradnji s Nacionalnim katehetskim uredom Hrvatske biskupske konferencije i Katehetskim institutom Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Glavna tema Katehetske zimske škole bila je: "Djela apostolska". Predavanja su održali vrsni znanci ovog područja teologije. Skup je posjetio kardinal Kuharić koji je ujedno govorio o pripremi velikog jubileja 2000. godine kršćanstva. Moto Katehetske zimske škole bio je: "Bijahu postojani u nauku apostolskom...".

Jedno od predavanja održala je prof. Ljilja Vokić, ministrica prosvjete i športa Republike Hrvatske. U njezinoj pratnji bio je g. Stjepan Lice, pomoćnik. Njoj su nakon predavanja bila postavljena mnoga pitanja glede boljeg funkcioniranja predavanja vjeronauka u školama.

Priredio: Franjo Ivanković

*Bog oprosnik nam darova
i vrijeme ovo obnovo
da ozdravi svijet mlitavi
odricanjem darežljivim.*

*Te dane blagog spasenja
Krist svojim svjetlom obasja
i korizmenom pokorom
On liječi srca ranjena.*

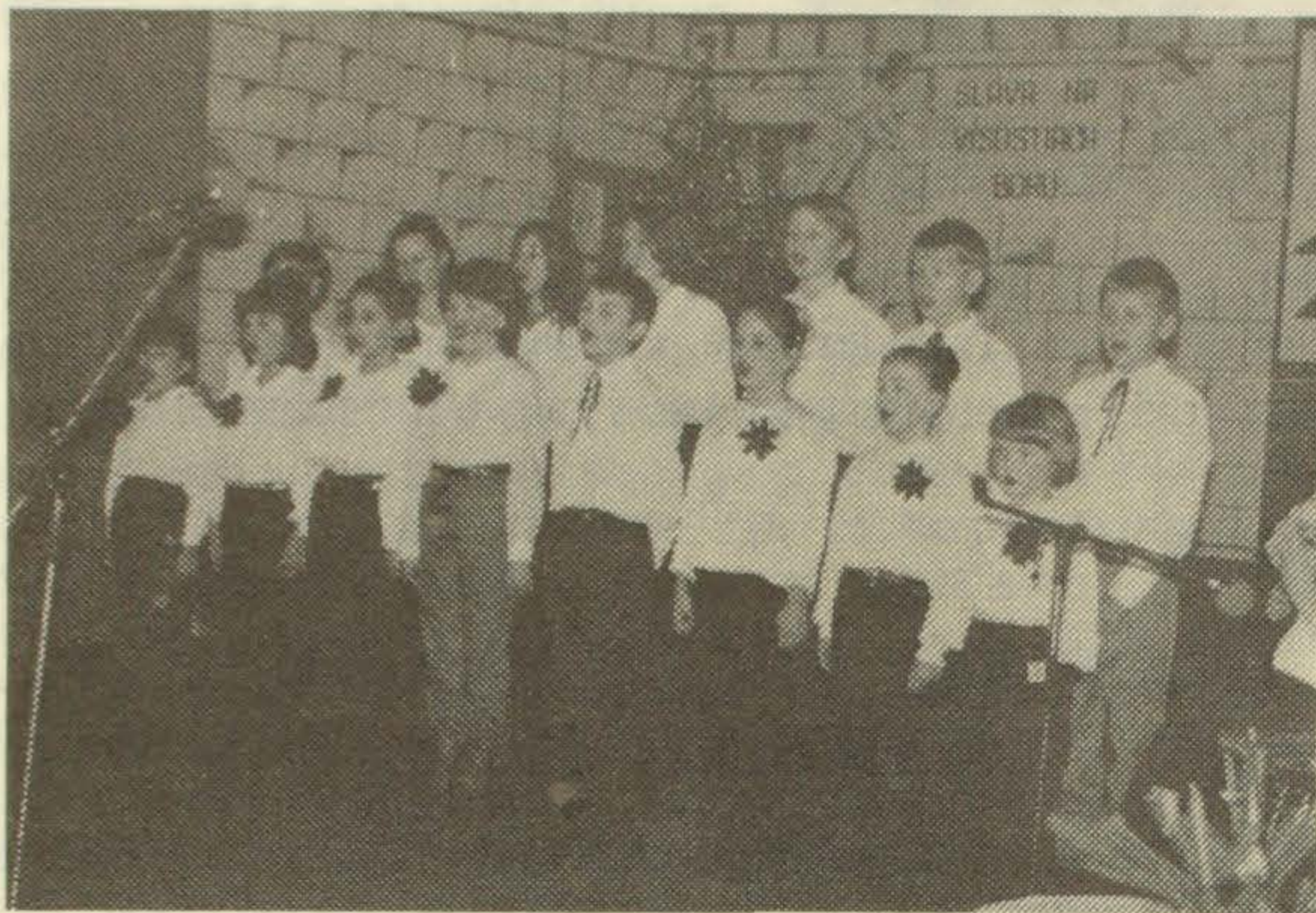

Selenča

DJECA IZ BAČA U SELENČI

Dana 26.12.1995. godine u slovačkom mjestu Selenča održan je treći po redu "božićni koncert". Poziv za učešće stigao je i u župu Sv. Pavla u Baču gdje, između ostalih žive i vjernici - Slovaci.

Djeca i omladina rado su prihvatili da idu u susjedno mjesto na koncert gdje žive njihove bake i deke, tetke... Pošto, svi uglavnom govore i slovački, nije bilo problema uvježbati dvije prikladne pjesme. Netko zna pjevati, a netko svirati. Sastavljen je zbor od 15 pjevača koji su pjevali uz pratnju sintisajzera i gitara. Pjesme koje su bile uvježbane za koncert, zbor je otpjevao pred svim vjernicima u crkvi Sv. Pavla u Baču na sam dan Božića pod svetom misom iza svete pričesti.

"Božićni koncert" je započeo u 18 sati u Kino - sali koja je bila popunjena do posljednjeg mjesta. Sudionika je bilo mnogo i svi su veoma lijepo izveli svoje točke. Poslije koncerta, organizator je pozvao izvođače na zakusku i druženje.

Na kraju, putem "Zvonika", čiji sam redovni čitatelj od prvog broja, želim zahvaliti mjesnoj organizaciji Matice Slovačke u Selenči na pozivu i gostoprimstvu, djeci i omladini na uloženom trudu i upornom vježbanju, roditeljima na suradnji, našem župniku Ž. Augustinovu na ustupljenoj vjeronaučnoj dvorani za probe i katehistici Kristini koja nam je mnogo pomogla.

Ipak, iznad svega, hvala Tebi, Bože, koji si nam sve ovo omogućio.

E. K.

Subotica

**PETI "RAZGOVOR"
INSTITUTA "IVAN ANTUNOVIĆ"**

U ponedjeljak, 8. siječnja 1996. godine Institut je organizirao tradicionalni "Razgovor", peti po redu.

Prije rata prvi "Razgovor" priređen je 14. siječnja 1934. godine na dan osnivanja Matice subotičke i organiziran je svake godine do siječnja 1941. godine na spomen smrti biskupa Ivana Antunovića, koji je umro 13. siječnja 1888. godine u Kaloči. Institut "Ivan Antunović" održao je prvi obnovljeni "Razgovor" 13. siječnja 1991.

godine u subotičkom sjemeništu "Paulinum".

Ovogodišnji, peti "Razgovor" Instituta "Ivan Antunović" počeo je kratkim kulturnim programom.

U pozdravnom govoru predsjedavajući predsjedništva Instituta "Ivan Antunović", preč. Andrija Kopilović, je naglasio: "Suživot, tolerancija i ekumenizam u ovom vremenu imaju presudnu važnost i o njihovom ostvarenju zavisi dalji život svih naroda na ovim našim prostorima. Svaka od ovih oblasti ima svoje objašnjenje teološko, političko i sociološko. To je tema ovog petog našeg "Razgovora".

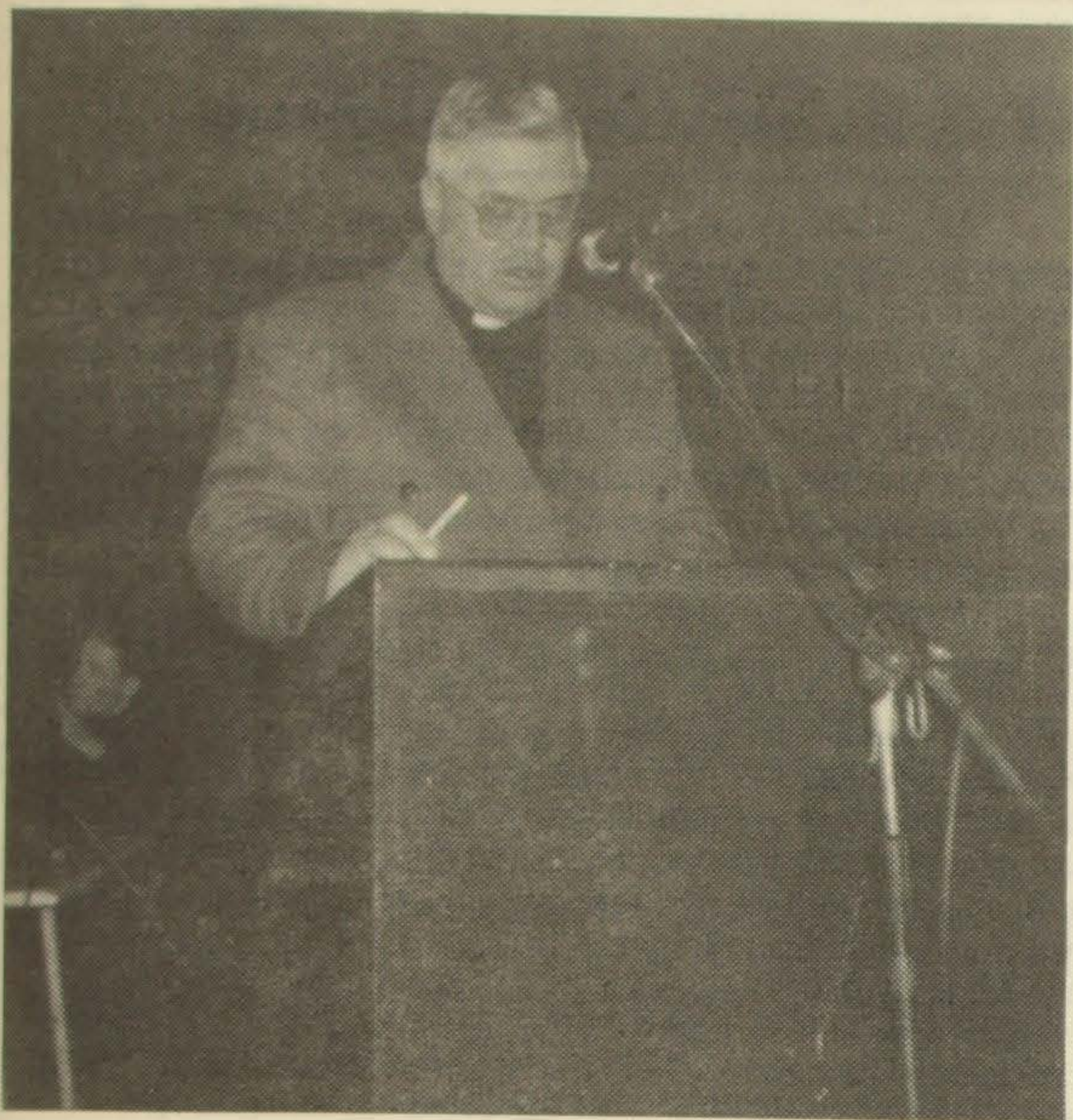
Preč. Andrija Kopilović govorio je ovoj temi s teološkog stanovišta. Čovjek se teološki ostvaruje za druge. On je cjelovit kao biće ako živi "sa" t.j. u zajednici, ne pored drugih. To zajedništvo ostvaruje se u životu čovjeka u obitelji, u prisustvu Krista među ljudima, a i Crkva je kao jedno Tijelo, ostvareno zajedništvo. Vječita prijetnja tom zajedništvu je grijeh koji razara zajedništvo. Naš suživot predstavlja zajedništvo života "sa drugima" i "za druge" po slici jedinstva osoba Presvetoga Trojstva.

Ekumenizam je danas najveći izazov vremena. Tokom proteklih vjekova među kršćanskim Crkvama zbog istočnog i zapadnog raskola stvoren je golem jaz i prekinuta je svaka suradnja. Tome treba dodati mnoštvo vjerskih sekti koje se sve više šire. Zato u novije vrijeme svi kršćani i sve sestrinske kršćanske Crkve obraćaju sve više pozornosti ekumenizmu koji želi jedinstvo u ljubavi i miru, u molitvi i praštanju. To je jedinstvo u različitosti koje želi biti ostvarenje Isusove molitve "Da svi budu jedno".

Mr Bela Tonković govorio je o suživotu i toleranciji s političkog stajališta ističući kako se sve to manifestiralo tokom duge povijesti koja je bila svjedok najcrnje netolerancije i sukoba među ljudima. To vidimo počevši od okrutnih progona kršćana pa do dugotrajnih vjerskih ratova koji su pustošili Europu sve do prvog i drugog svjetskog rata koji je sve nadmašio ljudskom okrutnošću i divljaštvom uz milijunske nevine ljudske žrtve. On je zatim prikazao kako je problem tolerancije rješavan u državama u kojima su živjeli bunjevački i šokački Hrvati. Na kraju je dodao: "Zato sve demokratske stranke moraju se boriti i raditi na tome da se ostvari prava tolerancija kao uvjet za suživot u zajedničkoj državi po pravilu: 'Što tražim za sebe, to priznajem svima drugima'. To znači da je tolerancija miran suživot u različitosti, jer međusobno poistovjećivanje i izjednačavanje vodi utapanju, nestajanju i asimilaciji slabijih pred jačima i brojnijima. Tolerancija je priznavanje slobode mišljenja, slobode djelovanja i organiziranja u ravnopravnosti. U tom smislu bački Hrvati se moraju organizirati i uložiti sve političke i intelektualne napore da očuvaju svoju narodnu samobitnost u Bačkoj, u svojoj domovini gdje vjekovima žive."

O suživotu i toleranciji sa sociološkog stanovišta govorio je Alojzije Stantić. On je naglasio da se čovjek, da bi mogao ostvariti vrijednosti suživota i tolerancije, mora u svom životu znati vladati u svojoj obitelji, na radu, u društvu i zato neprestano razvijati sve potrebne ljudske kreposti.

Predsjedavajući Instituta preč. Andrija Kopilović

Nakon ovih iscrpnih i preglednih predavanja razvio se razgovor o postavljenim temama. Naročito je bio zanimljiv "razgovor" Josipa Anišića koji je naglasio da mi najprije moramo naučiti živjeti s onima pored sebe iz svog naroda i iz svoje Crkve, kako bismo mogli onda ostvarivati suživot, toleranciju i ekumenizam s drugim narodima i pripadnicima drugih kršćanskih Crkava.

Bela Gabrić

Održano Veliko prelo '96.

PRELO KUPI, SVAKI MU SE DIVL...

U subotu, 27. siječnja 1996. godine u velikoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo" održano je tradicionalno Veliko prelo. U svečanom i vedrom ozračju družilo se oko tri stotine sudionika gotovo do jutra. Među uglednim gostima bili su dr Ivo Kujundžić, predstavnik Ureda Vlade Republike Hrvatske iz Beograda, Davor Vidiš, predstavnik za tisak istog Ureda, te gotovo sva Gradska uprava na čelu s gradonačelnikom g. Kasza Jozsefom. (On je također pozdravio sve prisutne i otvorio ovogodišnje prelo). Nazočni su bili i predstavnici crkvenih, kulturnih i političkih institucija Hrvata-Bunjevaca, kao i gosti iz Mađarske i Sombora.

Sve prisutne na početku je pozdravio g. Lazo Vojnić Hajduk, predsjednik Organizacionog odbora Velikog prela '96.

Kroz program su vodili vrsni voditelji Zlata Lacić i Franjo Vujkov. Sudionike prela zabavljali su članovi Dramske sekcije "živom slikom" obiteljskog prela, zatim članovi Recitatorske, te Folklorne sekcije Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo".

Za najbolju ovogodišnju preljsku pjesmu proglašena je pjesma Đule Milodanović iz Subotice.

I ove godine bilo je natjecanje za "najlipču prelju". "Najlipča" je bila Anastazija Kulum, prva pratilja joj je

Miljana Prčić, a druga Branka Bašić Palković.

Čitavu večer je finim muziciranjem protkao ansambl "Hajo".

Šteta je samo što ovo Veliko prelo zbog premalog prostora nije bilo još veće i što nije okupilo još više sudionika. Nadamo se da će narednih godina Organizacioni odbor poraditi nešto i na omasovljenju ovog dragog nam narodnog događaja.

A.

PRELO

*Složilo se varoš i selo
Da proslave bunjevačko prelo.
Neka slave i bili salaši,
Tamo žive Bunjevci nam naši.*

*Da se momci kola naigraju
I djevojke pisme napivaju.
Nek pivaju pisme bunjevačke
Da se čuje širom ravne Bačke.*

*Nek se cure obuku u svile,
I košulje šlingovane bile,
Pa nek metnu sebi oko vrata
U tri reda zlaćanih dukata.*

*I momcima košulje su bile
I šareni prusluci od svile.
Kolo vode, kvrcaju čizmama
I zveckaju sitno mamuzama.*

*Vruće fanke cure svima dile
I čaj s rumom iz šoljice bile.
Prelo traje sve do zore rane,
Pisma ori na sve četiri strane.*

Đula Milodanović, Subotica

Gostovanje HKC "Bunjevačko kolo"

BUNJEVCI NA BUNI

Članovi folklorne, literarne i likovne sekcije HKC "Bunjevačko kolo" su na poziv Matice iseljenika Hrvatske i Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hrvatske Republike Herceg-Bosne bili u posjeti Hrvatskoj i Hrvatskoj Republici Herceg-Bosni. S ovog gostovanja, stekavši nove prijatelje, posjetivši mnoge gradove kao što su Ogulin, Medugorje, Mostar, Čapljina, Tomislavgrad, Široki Brijeg, Posušje u kojima su prikazali svoje umijeće, vratili su se ponijevši sa sobom lijepe uspomene iz krajeva u kojima su ih primili sa veoma toplom dobrodošlicom. Za čitatelje Zvonika željela bih izdvojiti posjetu Medugorju i Širokom Brijegu.

Medugorje je bilo središte u kojem smo boravili tri dana i odatle posjetili Mostar, Bunu, Čapljinu i Tomislavgrad. Posljednjeg dana našeg boravka u Medugorju domaći župnik fra Ivan Landeka služio je posebnu misu za nas. U obraćanju prisutnima, između ostalog, podsjetio je na tradi-

cionalna hodočašća vjernika iz našeg kraja, blagoslovio sve prisutne i uputio blagoslov svim vjernicima naše biskupije. Izuzetno topao i srdačan susret bio je i s mještanima na Buni. A za vrijeme posjete Širokom Brijegu, prisustvovali smo, obučeni u narodnu nošnju, nedjeljnoj svetoj misi u crkvi prepunoj vjernika. Poslije mise na platou ispred crkve obasjanom proljetnim suncem priredili smo i mali program za prisutne vjernike. Zatim smo se nakon ručka u franjevačkom samostanu upoznali s poviješću Širokog Brijega, te posjetili poznatu franjevačku galeriju.

Crkva u Širokom Brijegu

Svi smo bili oduševljeni srdačnošću i obećali da ćemo ponovo doći. Za mnoge od nas ovo je bila prva posjeta krajevima odakle su došli naši predci i odakle smo ponijeli lijepe dojmove koji će nam ostati u dugom sjećanju.

Z.I.

PROMOCIJA KNJIGE MR SLAVENA BAČIĆA

Na promociji u srijedu, 24. siječnja 1996. godine u velikoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo" o knjizi mr Slavena Bačića govorili su recenzent Antal Hegedűs i Mirko Grlica, historičar u subotičkom Gradskom muzeju. Voditelj je bio Tomislav Žigmanov, član Uredništva subotičkog dvotjednika "Žig".

U razgovoru s voditeljem, mr Slaven Bačić istakao je da je ova knjiga proširen magistarski rad koji je 1992. godine obranio pred komisijom na Pravnom fakultetu Beogradu.

Ni hladno vrijeme i snježna vijavica nisu spriječili zaista velik broj zaljubljenika u prošlost našega grada.

B.G.

BOLESNICI I PATNICI ZA NOVU EVANGELIZACIJU

U povodu IV. svjetskog dana bolesnika Papa je svima koji trpe u duhu i tijelu, kao i svima onima koji pomažu patnicima uputio svoju poruku. Zajednička proslava ovog Dana bolesnika bit će 11. veljače 1996. godine u meksičkom marijanskom svetištu Gvadalupe. Papa svoju poruku započinje riječima vidioca Juana Diega, koji je 1531. godine čuo ove Gospine riječi, dok je molio za zdravlje jednog rodaka: "Nemoj se brinuti zbog ove bolesti niti druge koje nevolje. Zar nisam ovdje ja, koja sam tvoja Majka? Zar ne nalaziš zaklon u mojoj sjeni? Nisam li ja tvoje zdravlje?"

Papa u svojoj poruci naglašava da je i proslava ovog dana stavljena "u srce onog predpripravnog razdoblja Trećeg tisućljeća kršćanstva koje će morati poslužiti oživljavanju svijesti kršćanskoga naroda o vrijednosti i značenju koje Jubilej 2000. godine zauzima u svjetskoj povijesti". U tom smislu obraća se svakome "koji nosi u tijelu ili duhu, znakove ljudske patnje, kao i tolikima koji u bratskom služenju nastoje savršeno nasljedovati Otkupitelja. Doista "kao što je Krist...poslan od Oca da 'propovijeda Evanđelje siromašnima, da ozdravlja one koji su skršena srca' (usp. Lk 4,18), 'da traži i spasi ono što je izgubljeno' (usp. Lk 19,10), tako i Crkva pokazuje ljubav prema svima koji su ožalošćeni uslijed ljudske slabosti, dapače u siromasima i patnicima vidi sliku svoga siromašnog i trpećeg Ustanovitelja".

Zatim patnike podsjeća da su pozvani, nadahnuti Marijom Majkom lijepe ljubavi, "na osobito poslanje u okviru nove evangelizacije... Prihvatajući taj poziv iz srca 'Zdravlja bolesnih', moći ćete utisnuti novoj evangelizaciji jedinstveni pečat naviještanja Evanđelja života, koji se otajstveno prenosi svjedočanstvom Evanđelja patnje".

U svojoj poruci Sv. otac među ostalim naglašava bolesnicima značaj prikazivanja boli u navještanju evanđelja, pa tako i u spasavanju čovječanstva. "Predraga braćo i sestre, koji se nalazite u kušnji, prikažite velikodušno svoju bol u zajedništvu s trpećim Kristom i Marijom, njegovom preblagom Majkom. I vi koji svakodnevno radite uz one koji trpe, učinite od svog služenja dragocjeni prinos evangelizaciji. Osjetite se svi živim dijelom Crkve, jer je po vama kršćanska zajednica pozvana suočiti se s križem Kristovim, da dade svijetu razlog evandeoske nade (usp. 1 Pt 3,15). "Sve vas koji trpите, molimo da nas poduprete. Upravo vas, koji ste slabi, pozivamo da postanete vrelom snage za Crkvu i za čovječanstvo. U strašnom sukobu sila dobra sa silama zla, što se pokazuje u našem suvremenom svijetu, neka pobijedi vaše trpljenje sjedinjeno s Kristovim križem".

Svoju poruku papa Ivan Pavao II. završava zazivom Božjeg blagoslova "na sve one koji trpe i na sve one koji se žrtvuju u njihovoj službi zazivam Marijinu majčinsku potporu" stavljajući sve pod zagovor "Naše Gospe Gvadalupske", i dodaje: "Dragi bolesnici, neka Presveta Djevica prikaže Sinu vaše boli u kojima se odražava Kristovo lice na križu. Ovoj želji pridružujem jamstvo svoje žarke molitve, dok srdačno podjeljujem svima Apostolski blagoslov."

Predio: Andrija Anišić

Piše: Roman Miz

RUSINI GRKOKATOLICI (III)

NA DUHOVNIM TEMELJIMA SAGRAĐENO

U ataru Ruskog Krstura, usred žitnih polja, nalazi se jedno mjesto što privlači pažnju, srce i duše mnogih vjernika kako Rusina grkokatolika, tako i drugih. Mjesto se zove "Vodica". I zaista! Tu je bunar s vodom. Ali tu je i izvorište tjelesnog i duhovnog zdravlja. Prvo neobično ukazanje na tom mjestu bilo je 1817. godine, a od tada su bila mnoga ukazanja Bogorodice i još više ozdravljenja. Najprije su postavili veliki križ, a godine 1856. sagrađena je prva kapela. Tri godine kasnije, 1859. sagrađena je današnja crkva. Od 1894. godine tu je bila i jednokatna kuća, a na njenom mjestu je 1988. godine, u povodu obilježavanja 1100 godina Rusi-Ukrajine, sagrađena nova kuća istih dimenzija. Nekoliko je puta ova crkva i ovo mjesto crkvena vlast proglašavala proštenišnim mjestom vezanim uz oprost; u posljednje vrijeme dva puta: 1983. i 1987. godine.

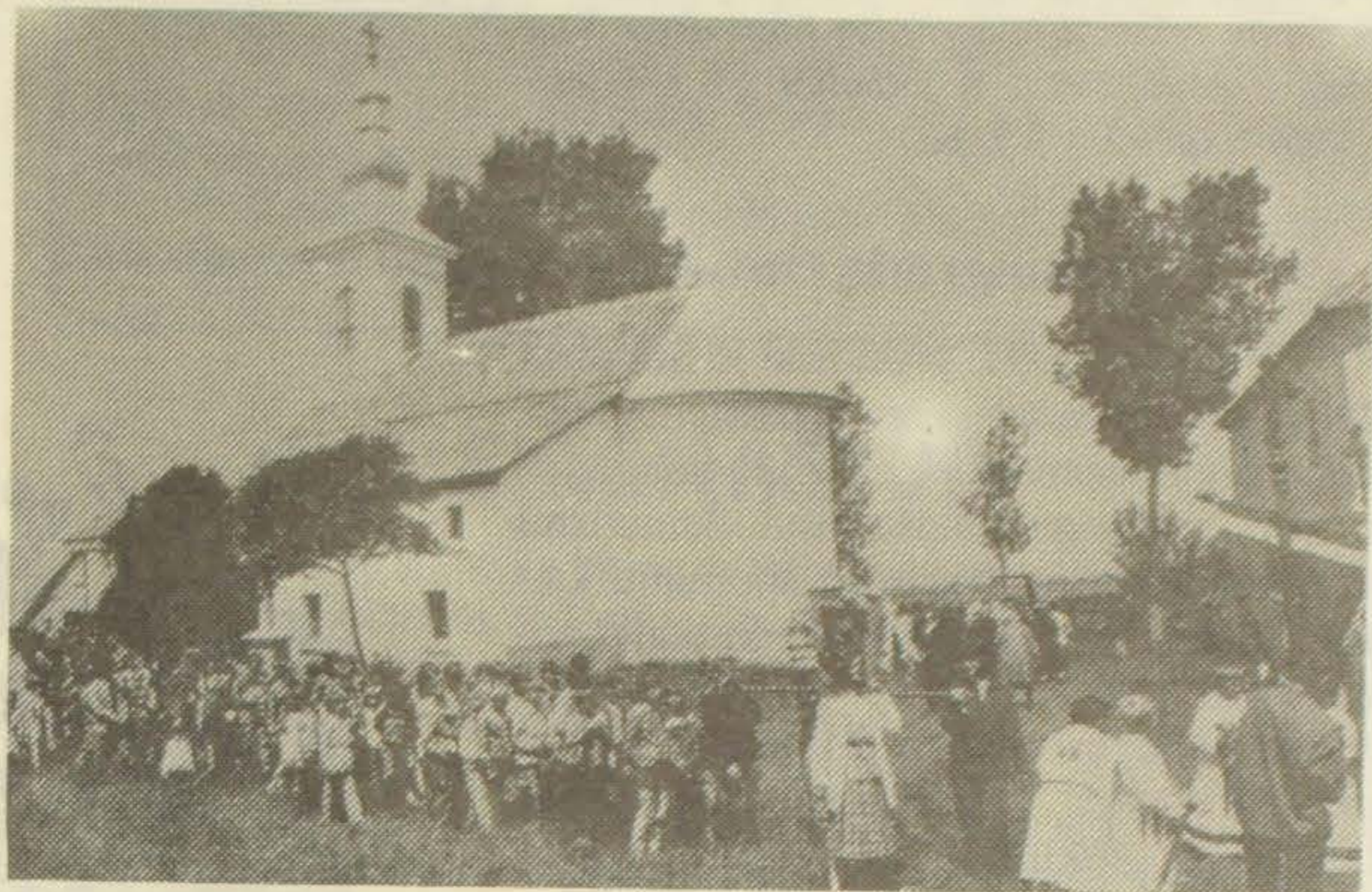
Slična duhovna ognjišta su i samostani na teritoriji Bačke, Srijema i Slavonije. Prve monahinje (redovnice), a bile su to časne sestre Službenice Bezgrešnog Začeca Presvete Bogorodice, došle su u Kucuru 1915. godine. Bile su to sestre Augustina, Pahomija, Nazarija i Sofronija. Kasnije, zahvaljujući dobrotvoru Dioniziju Dorothoni, one su u Kucuri dobile lijepu kuću za svoj samostan, a godine 1974. tu su počele graditi novi samostan koji su godinu dana kasnije završile. Danas u skoro svim parohijama u Bačkoj časne sestre Službenice imaju svoje samostane. U Ruskom Krsturu su od 1927. godine, a 1984. godine su počele graditi novi samostan koji je dovršen i posvećen 9. 05. 1986. godine. Od 1941. postoji samostan u Đurdevu, a od 1955. godine u Vrbasu. Od 1956. godine u Novom Sadu, a od 1989. godine u Kuli. Časne sestre Službenice su prije II. svjetskog rata držale dječje vrtiće, a danas rade u bolnicama, staračkim domovima, brinu se za bolesnike, staraju se o crkvi, katehiziraju, okupljaju mladež i žene na duhovne vježbe, crkveno pjevanje, molitve, ručne radove i sl. Nije im tuđ ni fizički rad u polju, šivenje i sl.

U Srijemu su svoju djelatnost razvile časne sestre Bazilijanke (Vasilijanke). U Šidu su od 1920. godine, gdje su do početka II. svjetskog rata imale internat za djevojčice i sirotište. Od 1939. do 1944. godine sestre su u Osijeku držale konvikt za učenice srednjih škola. Od 1939. godine Bazilijanke imaju svoj samostan u Mikluševcima, a poslije II. Svjetskog rata otvorile su samostane u Novom Sadu, Vukovaru i Slavanskom Brodu.

Već 25 godina u Ruskom Krsturu djeluju Male sestre Isusove koje je tridesetih godina ovog stoljeća osnovala s. Marlen. Tu imaju svoj skromni samostan i kapelu posvećenu rođenju Presvete Bogorodice.

Redovnici (monasi) Bazilijanci (Vasilijani) pojavili su se u ovim krajevima službeno tek 1941. godine kada su preuzeli svetište "Vodicu" kod Ruskog Krstura. Od 1956. godine oni vode parohiju (župu) u Kuli gdje imaju i svoj samostan.

U davnija vremena vjernici u rusinskim grkokatoličkim župama produbljivali su svoj duhovni život na tada uobičajen način, sudjelovanjem u aktivnostima nekoliko

Hodočašće mladih u Vodici

bratovština ili apostolata, odnosno pobožnih društava i kongregacija. I danas tu djeluje muški i ženski red sv. Bazilija (Vasilija), ali su se pojavili i novi duhovni pokreti, kao što su Marijino djelo i molitvene grupe.

Svećeničkih zvanja nije nikada uzmanjkalo. Nije malo svećenika koji danas djeluju i u drugim biskupijama, odnosno zemljama pa i kontinentima. Međutim, osjeća se nedostatak redovničkih zvanja. Iako ima desetak redovnica koje su u drugim zemljama - Italija, Ukrajina, Velika Britanija, a sada i u bivšim jugoslavenskim Republikama - samostani vapiju za mladošću posvećenoj Bogu.

Jedna od vjerskih specifičnosti grkokatoličkih Rusina je "kirbaj". To je blagdan ili dan sveca, odnosno događaja iz života Isusa ili Bogorodice kome je posvećena župna crkva. To je ono što se kod drugih zove "proštenje", "crkveni god" ili "kirvaj". Kod Rusina to je praznik čitave zajednice i njihovih gostiju. Toga dana bez ikakvog posebnog poziva, rodaci i prijatelji iz bliza i daleka dolaze znajući da su za njih vrata otvorena i svaki domaćin spreman je dočekati i primiti goste. Kirbaj je prvenstveno vjerski blagdan uz koji su vezani određeni oprost i mnogi se toga dana ispovjedu i pričeste. Poslije svećane Liturgije svećenstvo i narod tri puta obilazi crkvu. Kod trećeg obilaska, na sve četiri strane svijeta čitaju se evanđelja i škropljenjem svetom vodom obnavlja posveta crkve.

Na Badnjak mladi i djeca po kućama pjevaju božićne pjesme i čestitaju Božić. Na Uskrs svako domaćinstvo donosi u crkvu jela koja se blagoslivljaju. To su: kobasice, šunka, sir, jaja, maslo ali i posebno pripremljen kruh koji se zove "pasha".

Običaj, a posebno dijaloz u rusinskoj svadbi utemeljeni su na tekstovima Svetog pisma. Čitaju se i prepričavaju pojedini dijelovi teksta iz Starog i Novog zavjeta.

Život Rusina utemeljen je na duhovnosti. Ona je osnova njegovog svjetonazora, duboko ukorjenjenog u svakom pojedincu i zajednici. A ipak, s vremenom, i tu se pojavilo ono što je štetno - mali broj djece, a to ugrožava biološku egzistenciju.

(Nastavit će se)

IZ POVIJESTI SUBOTIČKIH ŽUPA

Subotičke župe svetoga Roka i svetoga Jurja se pripremaju da proslave 100. obljetnicu župne crkve. U narednim brojevima čitat ćemo o rastu Crkve u Subotici i o povijesti uglednih subotičkih župa.

Prvi spomen grada Subotice

Godine 1991. proslavila je Subotica 600-tu godišnjicu svoga prvog pismenog spomena. O katolicima koji su u to vrijeme živjeli u ovom gradu ne znamo ništa. Šematizmi Kalačko-Bačke nadbiskupije spominju kao prvi spomen katoličke župe u Subotici godinu 1446., ali ne navode pri tome izvor. Prema tome, crkveni život u gradu postoji već 550 godina. Pouzdaniji je dokument kalačkog nadbiskupa iz 1497. godine u kojem on opominje subotičkog župnika Luku zbog zanemarene desetine (lukna ili crkvenog poreza) uz prijetnju crkvenom kaznom. Prema tome dokumentu grad Subotica može 1997. godine slaviti 500. obljetnicu crkvenog života.

Prve župe na području Subotice

Znamo da je još za vrijeme turskog vremena na području grada postojala župa Ludoš (Šupljak), budući da je beogradski biskup Matija Bernjaković dekretom, pisanim u Somboru 12. siječnja 1680., imenovao za ludoškog župnika franjevca Tomu Vojnića. Ludoš je vrlo staro mjesto. Kao župa se spominje još 1335. godine. Za nas je vrlo važan podatak o imenovanju o. Tome Vojnića, zato što sa sigurnošću možemo utvrditi prisutnost katolika u subotičkom i somborskom kraju i za vrijeme turske okupacije. Iz prezimena (Guganović, Vojnić) spominjanih svećenika, lako možemo zaključiti da su to, za vrijeme turskog vremena, bile hrvatske župe. Drugi pak zaključak je, da su ovdje živjeli bunjevački Hrvati u velikom broju i prije 1686. godine, kad je u Suboticu i Bačku stiglo veliko mnoštvo doseljenika iz Hercegovine, Like, Bosne i ostalih hrvatskih krajeva. Po njihovim prezimenima možemo također zaključiti da su i novopridošli, i oni koji su ovdje živjeli prije izгона Turaka, pripadnici iste grane hrvatskoga naroda. Ludoš je morao biti dobra župa kad je iz Ludoša bilo i svećenika, kao dobro nam poznati fra Jerko Guganović. Nema sumnje da je u Subotici već u to doba bilo katolika. No, oni nisu imali vlastitoga župnika kao Ludošani.

1710. godine obnovljena subotička župa

O novoprišlim subotičkim vjernicima, (stari ih dokumenti zovu Dalmatincima a njihov se jezik, prema njihovom starom zavičaju zvao dalmatinski), staraju se segedinski franjevci. Oni su već 1. prosinca 1687.

upisali u Maticu krštenih Katarinu Parčetić. Na sreću, tada je u Segedinu živio fra Jerko Guganović, Ludošanin, koji je i sam bio "Dalmatinac", te je tako mogao dobro poslužiti doseljenicima. Među tadašnjim franjevcima susrećemo i Mađare i Slovake. Fra Jerko je u subotičkoj tvrđavi, zvanj kula, imao stan i dvoranu u kojoj je slavio sveta otajstva. U to su vrijeme u kuli živjeli i gradski kapetani. Župu je u Subotici nakon Turaka ponovo službeno ustanovio kalačko-bački nadbiskup Imre Cháky. Kako je rastao broj vjernika, tako je rasla i potreba za proširenjem crkve. Ubrzo su franjevci uz pomoć puka i nadbiskupije u samoj tvrđavi podigli današnju crkvu i uredili samostan. Crkvu je 15. travnja 1736. godine posvetio nadbiskup Gabrijel Patačić. Te je godine u samostanu živjelo desetak franjevac. U toj se crkvi 1747. godine prvi put pojavljuje mađarski propovjednik O. Földesi.

Jezične teškoće u subotičkoj župi

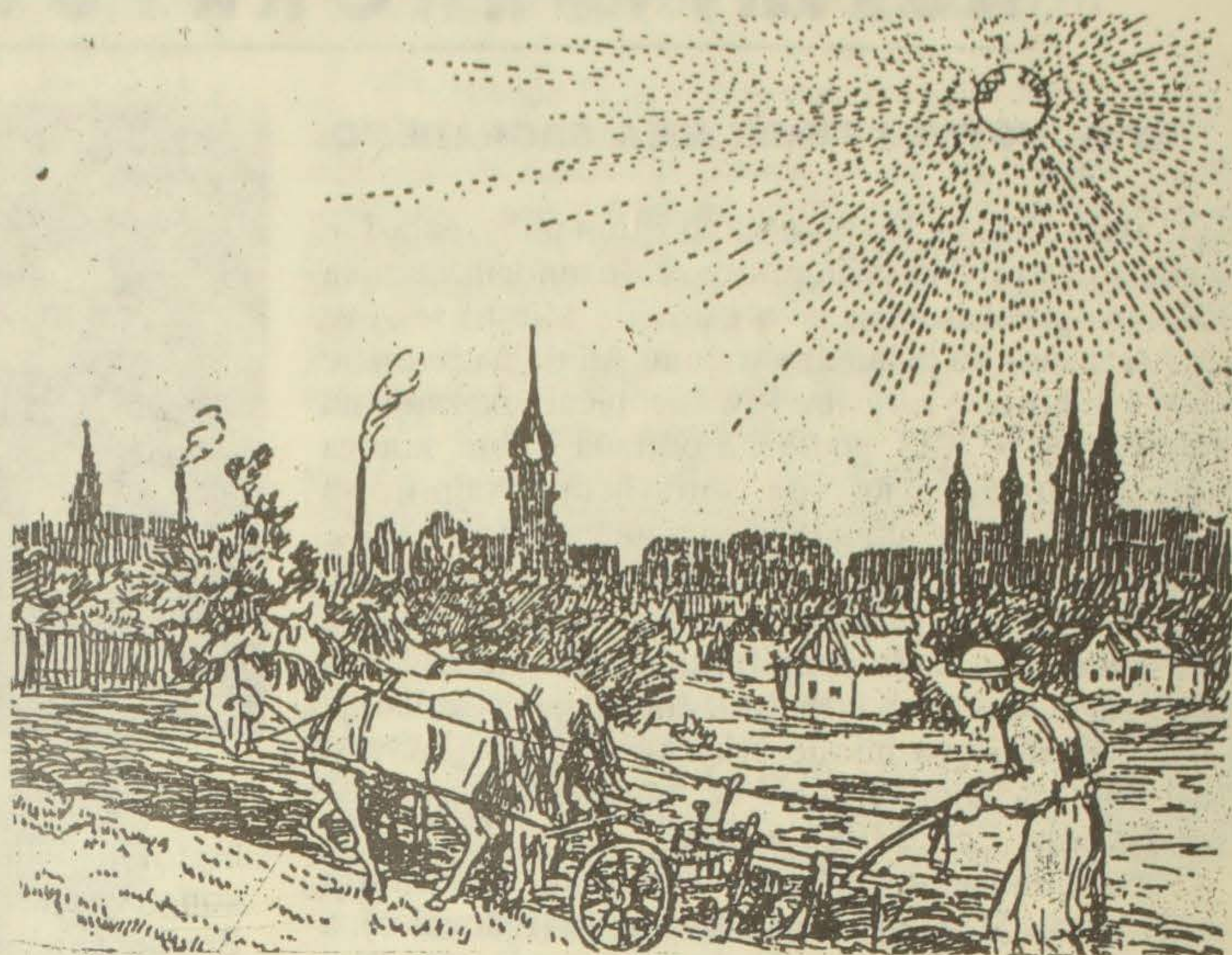
U grad je pristizalo sve više novih stanovnika. Dolaze mahom Mađari, ali i Nijemci. U subotičkoj se župnoj crkvi moli križni put na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. Gradsko je vijeće vremenom tražilo od franjevačkog provincijala hrvatske propovjednike. Toj je želji provincijal Salvatorijaanske franj. provincije mogao teško udovoljiti, budući da su oko njihovih samostana živjeli mahom Mađari a na sjeveru i Slovaci. 1763. godine subotičko gradsko vijeće ide tako daleko da moli provincijala da se subotički franjevački samostan podvrgne takvoj franjevačkoj provinciji, u kojoj ima franjevac Hrvata, kako bi konačno grad

dobio dobre propovjednike i za hrvatski jezik.

Koliko je katolika bilo u Subotici u 18. stoljeću?

Godine 1731. bilo je u subotičkoj župi 1865 za ispovijed doraslih vjernika, 1748. je u gradu bilo već 5290 katolika. 1767. godine župa broji 7779 katolika, dok broj pravoslavnih Srba iznosi 1574. Župa je rasla brojem vjernika. Ali je subotički župnik bio još i upravitelj vrlo udaljenih i velikih filijala: Jankovac (Jánoshalma), Kanjiža, Mélykút, Senta, (Bačka) Topola. Bajmok i Čantavir su pripadali samoj župi Subotica. Po narodnosti se kao katolički stanovnici župe 1798. godine spominju: Hrvati, Mađari, Nijemci i Slovaci. Te je godine župa brojala već 19786 vjernika. To je bio preveliki broj vjernika za jednu župu. Zato je još 16. lipnja 1787. godine jedno povjerenstvo, u koje su ušli predstavnici Bačke županije, nadbiskupije, i grada, predložilo da se grad razdijeli na tri župe. Istočni dio grada, u kojem se nalazi franjevačka crkva da bude jedna župa koju bi vodili franjevci od Somborskog puta na sjever bi bila druga župa, u kojoj se upravo tada gradila današnja katedrala. Treća bi župa, prema tom prijedlogu, bila južno od Somborskog puta. Za tu je župu bilo predviđeno sagraditi bogomolju i župni dom na mjestu koje se nalazilo iza kuća izvjesnih Križanovića. Materijalne prilike u gradu i u županiji su se ispriječile dobrom prijedlogu. Sve je propalo do početka 19. stoljeća, kad se 1832. godine osamostalila župa Ludoš (Šupljak). Osnivanje novih župa u Subotici ostavljeno je za bolja vremena.

Stjepan Beretić

Uređuje: Ivana Kovač

Pitali ste

ŽELIM POSTATI MAJKA

Molim, odgovorite mi na slijedeće pitanje. Veoma bih željela dijete; nisam trudna, ali NIKAKO nisam u mogućnosti to ostvariti u bračnoj vezi. Klasične moralne odgovore već znam, a ipak se pitam da li kršćanstvo ima neki "izlaz" i za mene? Da li mogu i dalje na ispovijed?

S. Lj.

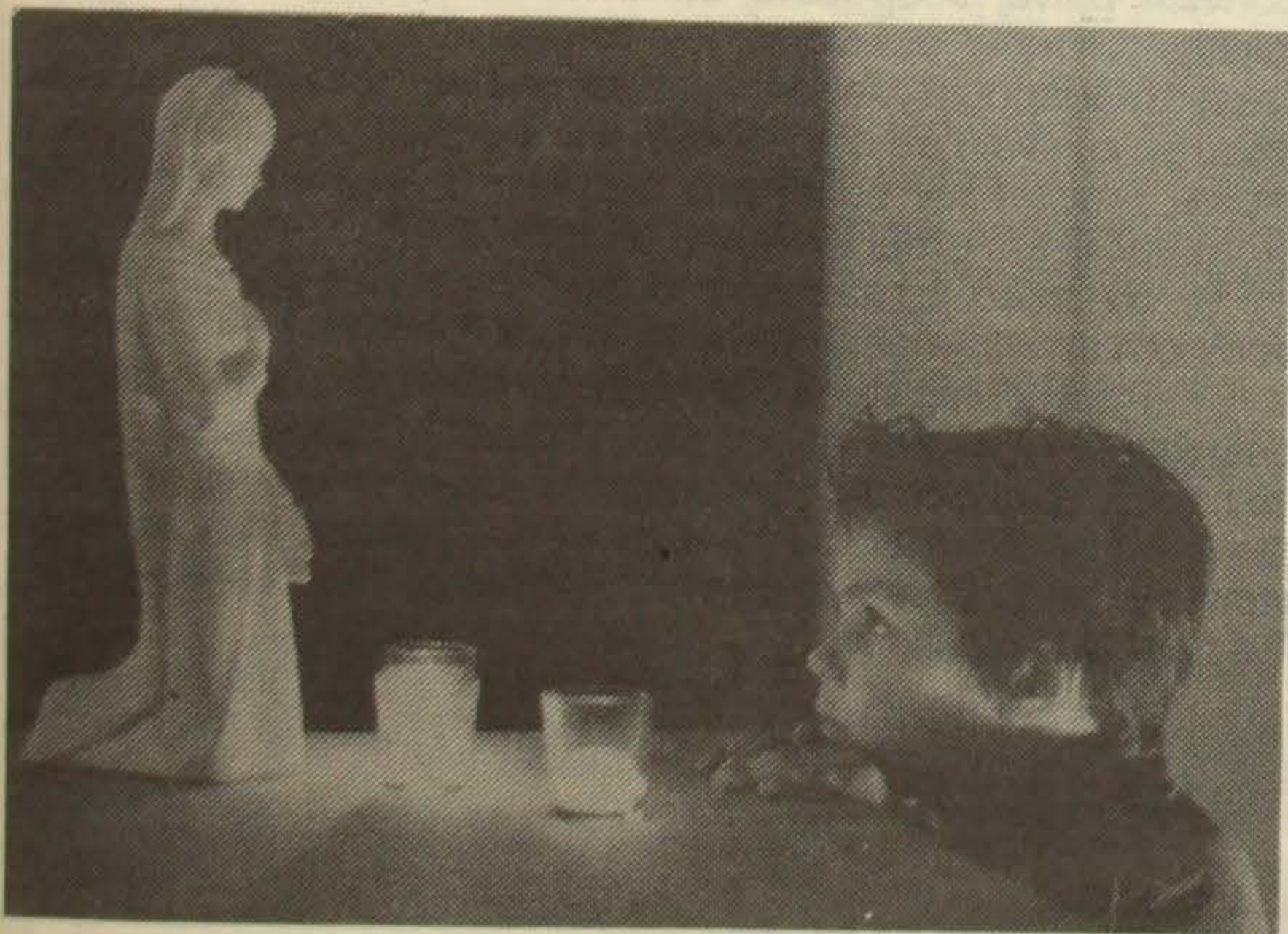
Odgovor

Kršćanstvo nema "nekoga izlaza" glede tvog pitanja. Pa, ni "ulaza" nema. Mi vjerujemo u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. Crkva nam je dala te, kako ti kažeš, klasične moralne odgovore. Ti su odgovori vječni. I, dok klasika jest nešto bivše, prošlo, mrtvo, vječnost je najprisutnija i najviša sadašnja stvarnost. Crkva ti je označila i dala "mjesto" gdje možeš željeti i, ako je želja po Božjoj volji, dobiti dijete, tj. u zakonitom braku. Sjeti se samo da je i Blažena Gospa dobila Dijete Isusa u zakonitom braku. A ti, dok želiš imati dijete, sigurno želiš biti i majka. Sada se tu malo prisjeti da postoji i duhovno majčinstvo. Ako žena i nije tjelesno rodila dijete, barem jedno, to ne znači da ih nije duhovno rodila na stotine. Pošto duhovno potomstvo jest ono pravo, Abrahamovo potomstvo. Pokušaj ozbiljno uz tvoju želju oživjeti i želju za duhovnim potomstvom - po primjeru tolikih svetih žena. A kada u tebi zaživi ova želja, koja je do neba uzvišenija od one, onda se nećeš osjećati prikraćenom kao žena, ni kao majka. Štoviše, osjećat ćeš se više i ženom i majkom.

Ne znam zašto pitaš da li možeš i dalje na ispovijed. No, pošto sam pismen, vidim da to pitanje jest podosta prozirno. Stoga ti dajem jedan P.S. (Post scriptum): Pazi da, dok želiš dijete sebi, NE PRESTANEŠ TI BITI DIJETE BOGU!

Pozdrav,

p. Leopold

Papa Ivan Pavao II je na blagdan Svete Obitelji rekao: "Neka Marija, KRALJICA OBITELJI, naslov kojim ćemo je odsad moći zazivati u Lauretanskim litanijama, pomogne vjerničkim obiteljima da uvijek sve vjernije odgovaraju na svoj poziv kako bi mogle biti prave "kućne Crkve".

Zazivajmo Mariju novim zazivom: "KRALJICE OBITELJI". Uvijek se spomeni da smo njeni.

Drage obitelji, nova podrubrika "PITANJE" na obiteljskoj stranici otvorena je da nam pišete o vašim problemima, o onome što vas interesira na polju obitelji, da pitate o onome što inače nemate hrabrosti pitati uživo.

Uključite se i vi!

Također, pozivamo vas da dođete na susret bračnih parova u župu Sv. Roka u Subotici. Ovaj skup postoji radi vas, vaših obitelji.

Dođite, nećete se pokajati! Datum i vrijeme odštampani su na zadnjoj stranici Lista! Čekamo vas!

SIROMAŠTVO

Danas je sramota biti siromašan i svi se upinju da imaju što više. Očajni su ako im nedostaje ono što su oni smislili da im treba. Rijetko tko želi razdijeliti svoje bogatstvo, biti istinski Isusov učenik, jer smatra da je to obaveza nekog drugog, nekog bogatijeg, a ne da "to svoje malo što ima dijeli". Naravno, svatko se slaže s uputama Evandjelja o siromaštvu, ali to smo rezervirali za bolje dane, kada nam primanja budu veća. I tako... Nezamislivo je sada "kada smo svi bijedni" da bi se od nas tražilo da još i dajemo. Uostalom, kada se i odlučimo na takvu velikodušnost, brzo je počnemo zakidati, nalazeći da su ti "kojekakvi" siromasi "lažni". Ljude dirajte u "sve" ali ne i u novac, to suvremeno zlatno tele. Na žalost, neke obitelji žive ispod ljudskog dostojanstva. Tražite oko sebe one kojima je potreban vaš novac, vaš drugi par cipela, vaša hrana. Ne proklinjite siromaštvo, darivajte.

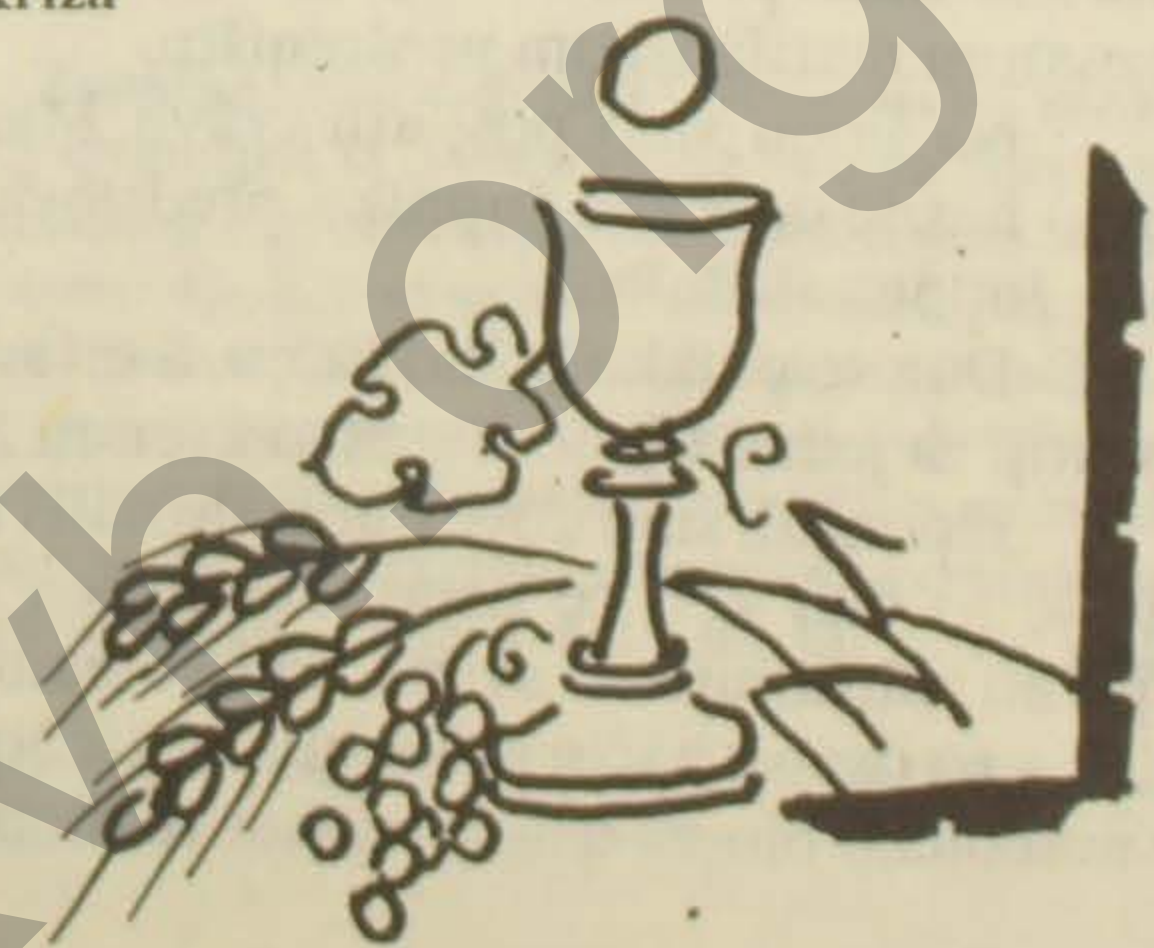
Nemojte prezreti siromaštvo niti bježati od njega. Podsjetite se na šta nas Krist poziva. Pročitajte ponovno, po tko zna koji put. Uočite tu bitnost - siromaštvo. Očistite sebe od rugobe škrtosti. Što drugo kao kršćani želimo biti osim nalikovati Isusu koji nam je došao kao siromah. Što će vam sve što imate ako ćete za to već možda sutra patiti u vječnosti? Čas kada ćemo biti pozvani iz ovog zemaljskog života ne znamo i možemo jedino da se radujemo ako nam Gospodin ostavi dovoljno vremena da shvatimo da je siromaštvo put spasenja. Nemojmo dozvoliti da mi ili naš bližnji bude Bogataš, a ne Lazar. "Kad umrije siromah, odnesoše ga anđeli u krilo Abrahamovo. Umrije i bogataš te bude pokopan. Tada u teškim mukama u paklu, podiže svoje oči te izdaleka ugleda Abrahama i u krilu mu Lazara pa zavapi: 'Oče Abrahamo, smiluj mi se i pošalji Lazara da umoči vršak svoga prsta u vodu i rashladi mi jezik jer se strašno mučim u ovom plamenu'. Reče na to Abraham: 'Sinko! Sjeti se da si za života primio dobra svoja, a tako i Lazar zla. Sada se on ovdje tješi, a ti se mučiš.'" (Lk 16,22-25)

Sigurno je da nitko ne želi završiti u paklu, zato analizirajmo svoje prihode, svoja davanja, svoju težnju za komforom, čežnju za nebom, obratite se još ovog trenutka, i znajte: "Gdje je blago tvoje, tu je i srce tvoje." (Mt 6,21)

"Da dođeš do posjedovanja svega,
ne traži da posjeduješ nešto u ničemu.

Da dođeš do onoga što ne posjeduješ,
idi putem gdje ne posjeduješ."

Sv. Ivan od Križa

BILI SMO U SUBOTICI...

Na prijedlog nas mladih iz vjeronaučne skupine župe Sv. Križa u Somboru župnik je organizirao jednodnevni posjet Subotici.

U subotu, 20. siječnja prije podne krenuli smo put Subotice. Program za cijeli dan bio je već unaprijed pripremljen.

Prvo odredište u Subotici bilo nam je sjemenište "Paulinum". Budući da smo stigli ranije od planiranog, imali smo mogućnost razgledati uži centar grada i franjevačku crkvu. U sjemeništu smo se susreli s biskupom i rektorom sjemeništa, koji su nas malo bolje upoznali s poviješću i načinom rada sjemeništa. Prvi put nam se tada pružila prilika da se upoznamo i razgovaramo s biskupom. Susret je bio kratak ali to svakako ne umanjuje njegovu vrijednost. Pošto su nas rektor i naš prijatelj Zlatko, tamošnji sjemeništarc, proveli kroz sjemenište, krenuli smo dalje.

Naša slijedeća stanica bila je župa sv. Roka. Bili smo ljubazno ugošćeni od župnika i domaćih župljana. Župnik i mladi su se trudili da nam boravak u njihovoj župi bude što ljepši. Predstavili su nam svoju župu i pokazali crkvu. Susret smo završili zajedničkim pjevanjem poznatih šansona. Na kraju su nas pozvali da sudjelujemo na Tribini mladih koja je održana dan kasnije.

Mladi Somborci s domaćinima u crkvi sv. Roka

Nastavili smo put prema Paliću. Posjetili smo zoološki vrt i šetali pored poluzaleđenog Paličkog jezera. Tu nije završilo naše putovanje. Uputili smo se kružnim putem oko Palića na Bunarić, o kome smo još ranije nešto čuli, a ovoga puta smo imali prilike da vidimo i saznamo nešto više o ovom poznatom marijanskom prošteništu.

Na kraju smo posjetili crkvu Marije Majke Crkve. Tamo nas je dočekao župnik i predstavio nam crkvu kao i život župne zajednice.

Dan se polako bližio kraju, a mi smo puni dojmova i bogatiji za jedno lijepo iskustvo krenuli za Sombor.

Upoznali smo nove ljude, saznali i naučili nešto novo. Bio je to dan koji će ostati zabilježen u našem sjećanju. Ujedno zahvaljujemo svima koji su nam uljepšali ovaj naš izlet, a na osobit način g. Nicolasu Streetu, iz Engleske, koji je nesebično bio na usluzi svojim vozilom.

Monika Vekonj

DUHOVNA OBNOVA MLADIH

SVI SLAVIMO GOSPODINA

Od 16. do 18. siječnja (januara) ove godine u župi Sv. Roka održana je Duhovna obnova za mlade ove župe.

Duhovnu obnovu je vodio župnik, vlč. Andrija Anišić uz pomoć vlč. Slavka Večerina, tajnika biskupije.

Ovako je izgledala: skupljanje mladih u 9,30 sati na jutarnju molitvu iz Časoslova. Nakon toga predavanje i rad u grupama. Na kraju prijepodnevnog rada odlazak u kapelicu u samostan Kćeri milosrđa na molitvu. Popodneveni program počinjao je u 15,30 molitvom Srednjeg časa i nakon istog sadržaja kao i prije podne, dan je završavao sv. misom u kapelici. Za vrijeme rada u grupama i na misi momci su na gitarama pratili pjevanje.

Glazba i molitva idu skupa

Tokom ove duhovne obnove mladi su obradili Čudesni sat molitve Linde Šubert. To je zapravo način na koji se može neprimjetno moliti sat vremena. Taj se sat sastoji od 12 dijelova: pohvale, pjevaj Gospodinu, duhovna borba, potpuno predanje, izlivanje Duha, pokajanje, oprostjenje, biblijsko razmišljanje, čekaj da Gospodin progovori, zagovaranje, molbenica i zahvala. Kada se za svaki od ovih 12 dijelova "potroši" samo 5 minuta, u molitvi prođe čitav sat. Svaki od ovih 12 dijelova voditelji su protumačili a u grupi svi su ga prakticirali.

Svi mladi su se tokom duhovne obnove pomirili s Gospodinom u sakramentu svete ispovijedi.

Posljednjeg dana Duhovne obnove mladi su na sv. misi pokušali za vrijeme molitve vjernika i praktično primijeniti ono što su naučili. Dvanaestoro njih je imalo zadatak pripremiti po jedan dio ovog sata. Moleći na ovakav način, pokazalo se da je sat vremena malo da bi se sve reklo Gospodinu i da bi se saslušalo što nam On poručuje.

Sudionici ove obnove napisali su svom biskupu Ivanu pismo u kojem mu opisuju svoje utiske i plodove trodnevnog zajedništva u molitvi.

Na duhovnoj obnovi osim mladih iz župe Sv. Roka bilo je i mladih iz drugih župa, a i onih koji su se pridružili mladima slaviti Gospodina na sv. misi.

Ova obnova mladih doprinjela je duhovnoj obnovi župe u jubilarnoj godini 100. obljetnice crkve.

Jasna C.

Naša iskustva

Kada sam čula da će biti duhovna obnova u našoj župi, razmišljala sam da li da idem ili ne, ali sam se na kraju ipak odlučila.

Sada, nakon obnove, moram proznati da mi nije žao zbog

ove odluke. Čak, što više, žao mi je što nismo još više vremena provodili zajedno i što duhovna obnova nije trajala duže. Naučila sam mnoge stvari, a i ono najvažnije: "ČUDESNI SAT MOLITVE", koji će mi (nam), kako kaže vlč. Andrija Anišić, promijeniti život. Naučila sam se otvarati pred Bogom, hvaliti Ga - jednom riječju MOLITI. To je jedno veliko blago koje sada imam i koje ću čuvati. Stoga, potičem sve ljude koji se ne mole redovito da počnu moliti za sebe, za druge. Život će im biti mnogo ljepši. Molitva liječi i u njoj nas Gospodin ljubi.

Vjerujte, bilo je divno. Družili smo se, bili smo nerazdvojni - kao jedno. Trenutke provedene na duhovnoj obnovi nikada neću zaboraviti - oni su ostali u meni - neizbrisivi su.

Željka Zelić

Radosno ozračje duhovne obnove

Od početka raspusta željno sam očekivala duhovnu obnovu. Iskreno, bojala sam se na početku da to neće biti ni blizu onoga što sam očekivala. Prvi dan sam bila u neizvjesnosti. "Čudesni sat molitve" me obradovao, ali to nije bilo i oduševljenje. Kad sam nakon zajednički provedenog dana kod kuće pokušala moliti, sve mi je bilo mnogo ljepše. Slijedećeg dana je bila ispovijed na koju smo svi čekali i tada je sve bilo drugačije.

Najviše me oduševila misa poslije ispovijedi i misa zadnjeg dana. Koliko sam bila oduševljena shvatila sam tek u petak, poslije duhovne obnove, kada mi je ujutro sve smetalo. Smetalo mi je što sam sama, što više nema onog zajedništva u molitvi koje smo doživljavali u prethodna tri dana.

Hvalim Gospodina i zahvaljujem mu na svemu.

Jasna

MOLITVA U DUŠEVNOJ BORBI

Srcu Ti moje želi govoriti i moliti Te. Puno toga želim i puno toga mi treba, ali najviše mi trebaš Ti, Isuse. Želim da uvijek budeš u mojoj blizini, da osjetim sigurnost i zaštitu. Želim, Isuse, bar malo Tvoje snage i izdržljivosti kojom si se uspio oduprijeti napastima đavla. Želim, Isuse, Tvoju ljubav da me grije, da raspali vatru u mom srcu kako bih Te hvalila i slavila sa svim što jesam i što imam.

O, Isuse, hvala Ti već i za to što me slušaš. Hvala Ti što mi daješ nadu i okrepu, što mi daješ smisla za život. Ti si moj smisao, moj život, moje sve. Željela bih Te, Isuse, neprestano hvaliti. Želim živjeti tako da moj život bude prožet jednim ciljem: da Tebi što više ugodim. Moje je srce puno i želi mnogo toga. Želim tako mnogo toga upravo zato što Te želim slaviti bolja nego li što jesam. Molim Te, Isuse, da me preobraziš kako bih Te mogla što iskrenije i što srdačnije slaviti i navješćivati. Isuse, za to si mi Ti potreban. Ponekad se nadem u takvom duševnom stanju da ne znam što bih sa sobom, da ne znam

gdje si se izgubio. Moje Te srce željno traži i iščekuje susret s Tobom. Teška je duševna borba, no koliko je samo slada pobjeda. Isuse, pomoz mi. Nemoj me nikada napustiti u trenucima napasti i duševne borbe. Daj mi dovoljno jakosti da odolim svim iskušenjima i lukavstvima đavlovim. Isuse, nemoj me nikada napustiti.

Svetlana

Iz pisma koje su mladi uputili svom biskupu Ivanu:

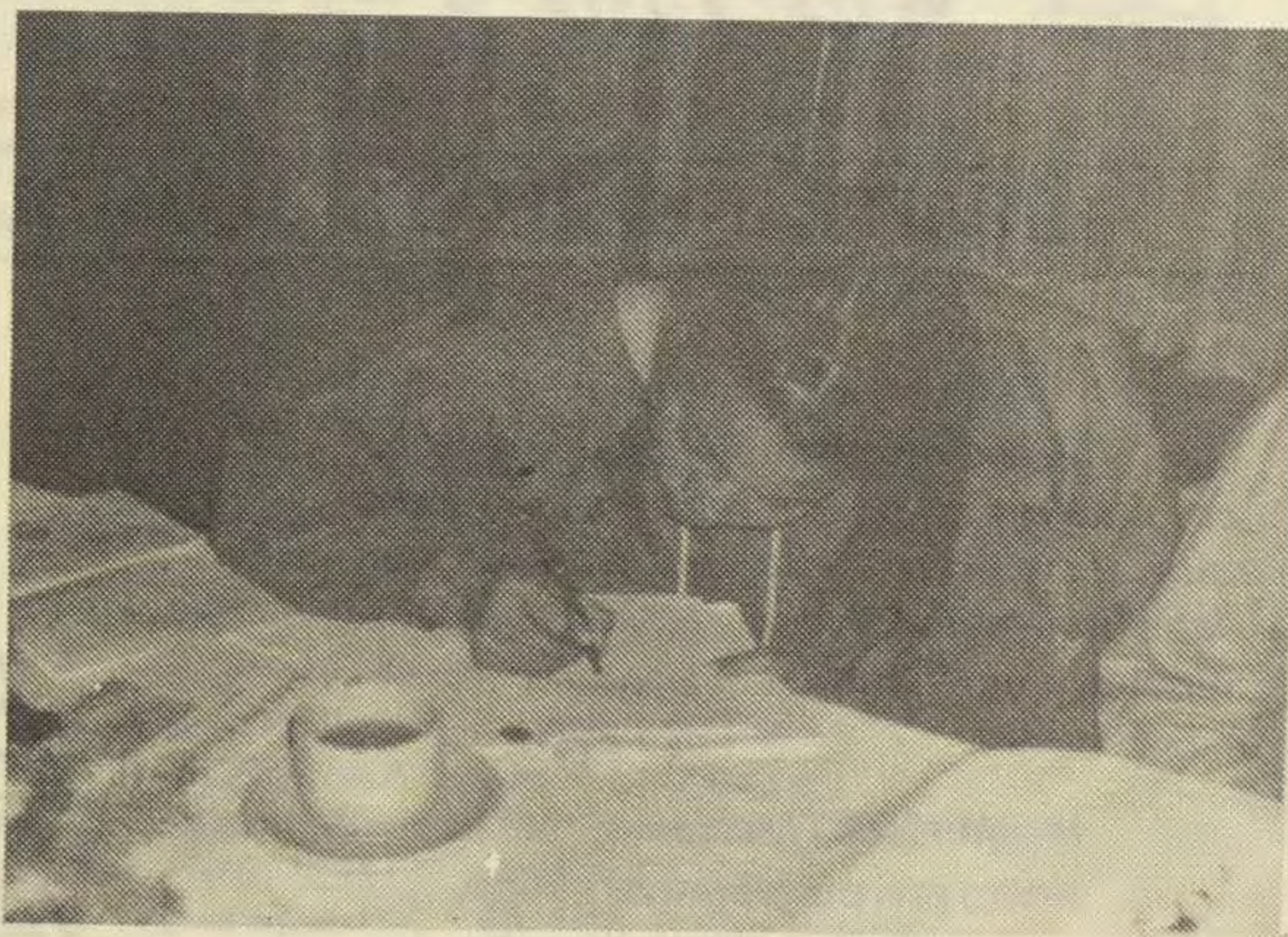
Đurđica - Veoma mi je drago što sam ova tri dana provela u duhovnoj obnovi i što sam doista osjetila snagu Duha Svetoga i Božju prisutnost.

Zvonimir - Ova duhovna obnova je bila nešto posebno, prvenstveno radi predavača vlč. Andrije i vlč. Slavka. Tema je posebna i veoma potrebna u ovo naše vrijeme. Naučili smo moliti.

Mirjana - Budući da sam bila bolesna, nisam mogla prisustvovati ovoj duhovnoj obnovi. Ali uz molitvu onih koji su bili tu i Božju pomoć došla sam makar zadnji dan i zadnji čas molitve i jako mi je lijepo.

Stevan - Veoma mi se dopala ova duhovna obnova kojoj prisustvujem prvi put. Nažalost, ona traje samo tri dana, ali živim u nadi da će ona u meni boraviti mnogo duže.

Baya - Drago mi je što sam ova tri dana provela u krugu naše vjerske zajednice. Bog mi je pokazao koji je pravi put i kako dalje ići. Sad znam kako treba moliti. Bilo je divno.

I u pauzi radna atmosfera

Pismo "otkačenima"

Uredništvo Zvonika i autor članka "Mi otkaćeni" zahvaljuje se anonimnoj čitateljici iz Sombora na veoma lijepom i sadržajnom pismu. Zbog ograničenosti prostora nismo u mogućnosti objaviti pismo. Ipak, ono upozorava na neke aktualne teme o kojima ćemo, nadamo se, i u našem Listu pisati: mladi i izlasci do kasno u noć, odnos prema starijima i bolesnicima, nećudoredno oblačenje mladih... Također, čitateljica predlaže da bi oni, koji plaćaju kojekakvim zvjezdaznancima i vračarama da bi saznali svoju sudbinu, bolje uradili da taj novac daju siromašnima.

Pišite nam i dalje, suradujte, predlažite, a mi preporučamo u vaše molitve sve mlade ovoga svijeta.

Uređuje: Katarina Čeliković

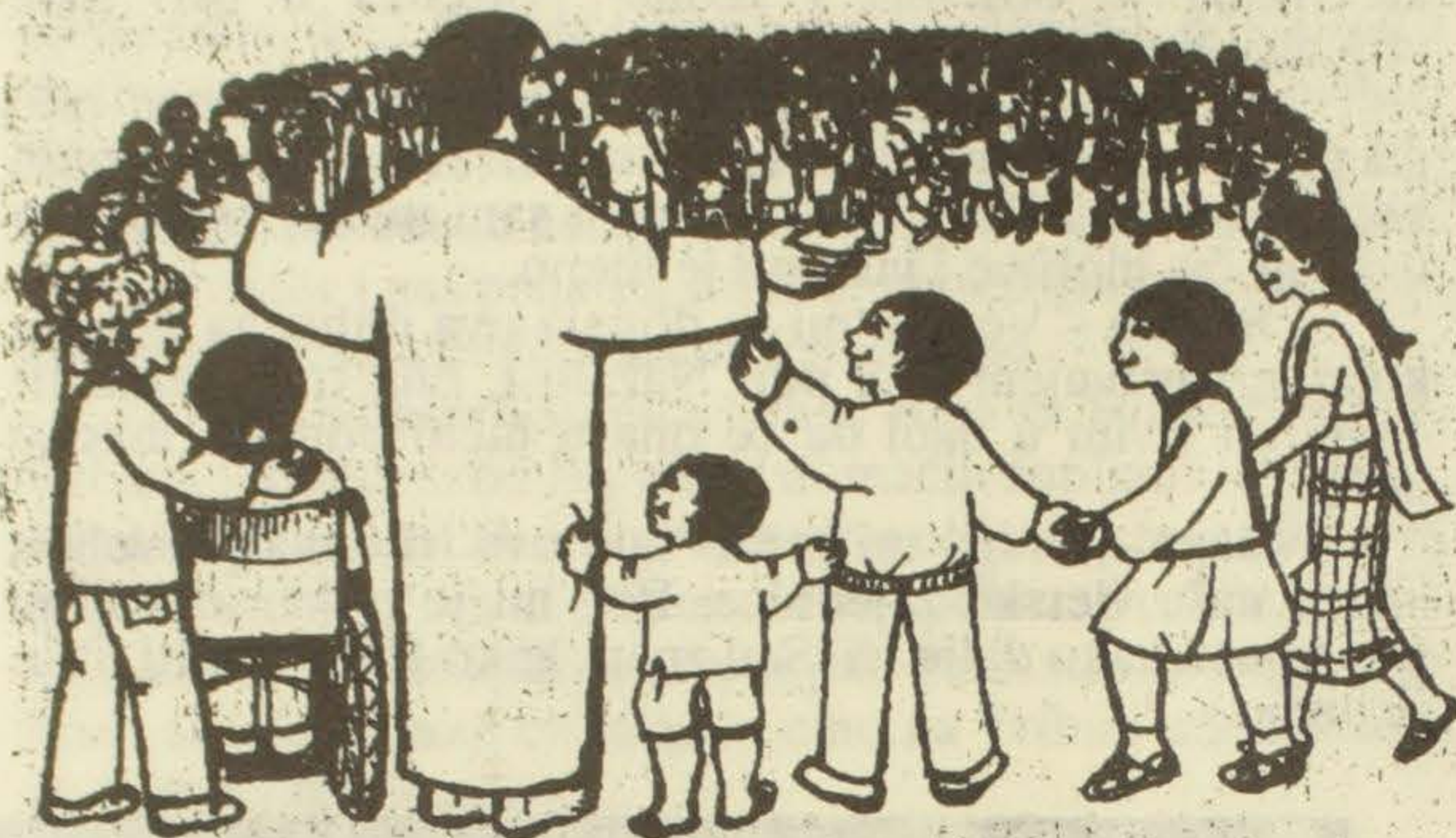
KOGA LJUBITI?

"Čuli ste da je rečeno: Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja. A ja vam kažem: Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone.

Jer, ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća?

Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!"

(Mt 5,43-44.46.48)

Upravo ste pročitali Isusovu poruku koja će biti čitana na misi u nedjelju, 18. II. Dobro tada slušajte i odgovorite sebi na pitanje: Koga ljubiti? Odgovor je jasan, ali možemo li ga i u životu ispuniti?

Možeš li ljubiti one koji ti se rugaju, koji te bace u blato, koji te tuku ili ne primaju u društvo? To samo kršćani mogu.

Zadatak za vas!

Evo rečenice u kojoj sve piše, samo treba izbaciti 7 suvišnih slova - to je ujedno odgovor na nagradno pitanje.

LJUBITE ANE PRIJATELJE I MOLITE ZA ONE KOJI VAS PROGONE.

PTT

Sa zadovoljstvom objavljujem pismice u kojem nam stiže i pjesma posvećena miru. I sve druge čitatelje pozivam da nam šalju svoje radove koje ćemo, kad to prostor dozvoli, objaviti na vašim stranicama.

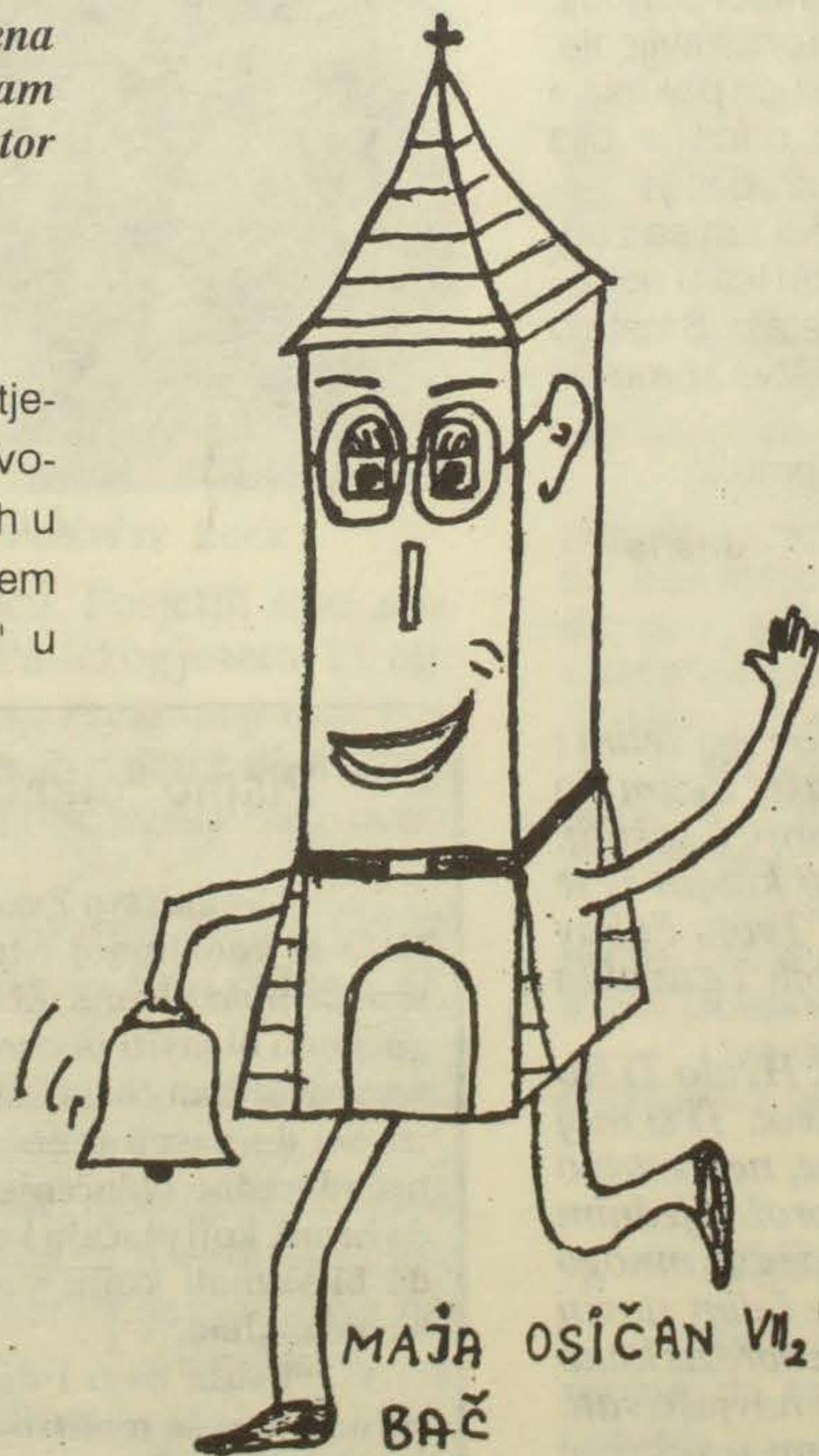
Vaša Zvončica

Hvaljen Isus i Marija!

Pošto prvi put pišem za Zvonik, htjela bih vas pohvaliti za lijepe stranice Zvonika. Željela bih pisati stihove i objaviti ih u Zvoniku. Zovem se Matošević Staža i idem u VII razred O.Š. "Bratstvo-Jedinstvo" u Somboru.

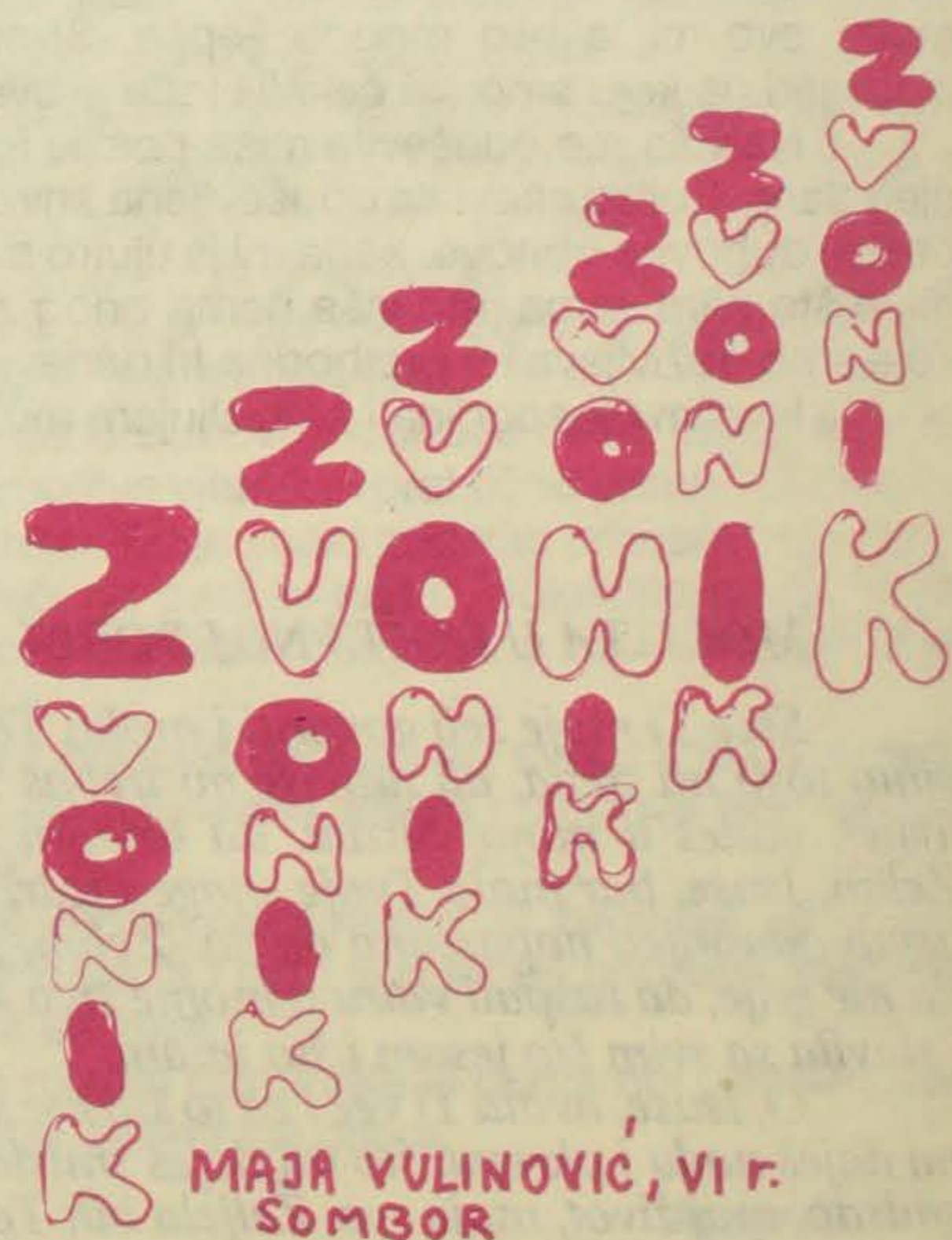
ŽELIM MIR!

Želim da vlada mir -
to je želja svih ljudi.
Želim da vlada sloga
u svakom u kom se ljubav budi.
Hoću da se radujem slobodi,
da gledam ptčicu u letu,
hoću da vidim prostranstvo
i pčelicu u cvijetu.
Nek zavlada svijetom razum,
svud pjesma nek se čuje,
neka ljubav odjecima
u srcima svih se kuje.

Kako obratiti drugoga?

- oprosti mu
- zavoli ga
- zahvaljij Bogu za njega!

Uspješna molitva za mir:

- opraštati neprijateljima
- ljubiti neprijatelje
- odreći se straha pred neprijateljima
- zahvaljivati Bogu za njegovu volju s neprijateljima

NAŠOJ BAKI ZA IMENDAN

Svijećé i mi - uspravni stali smo pred Tvoja 83 ljeta.
Pred nanizane dane o koje se razbija svaki naš nestašluk.
Pred planinu uspomena, sjećanja, rijetku sreću, ponore tuge.
Stojimo pred slabim rukama na krilu, a u mislima nam prvi znak križa na našem čelu, riječi molitve, otkriveni put do crkve... Priča o duši - punoj - ako je široka, o sreći pravoj - ako je iskrena...

Pred nama starica, a mi veći, jači.

Naše: "Bako, Ti si se smanjila" - da li ju zaboli?

Grubosti, uvrede - da li orosi suzama u osami?

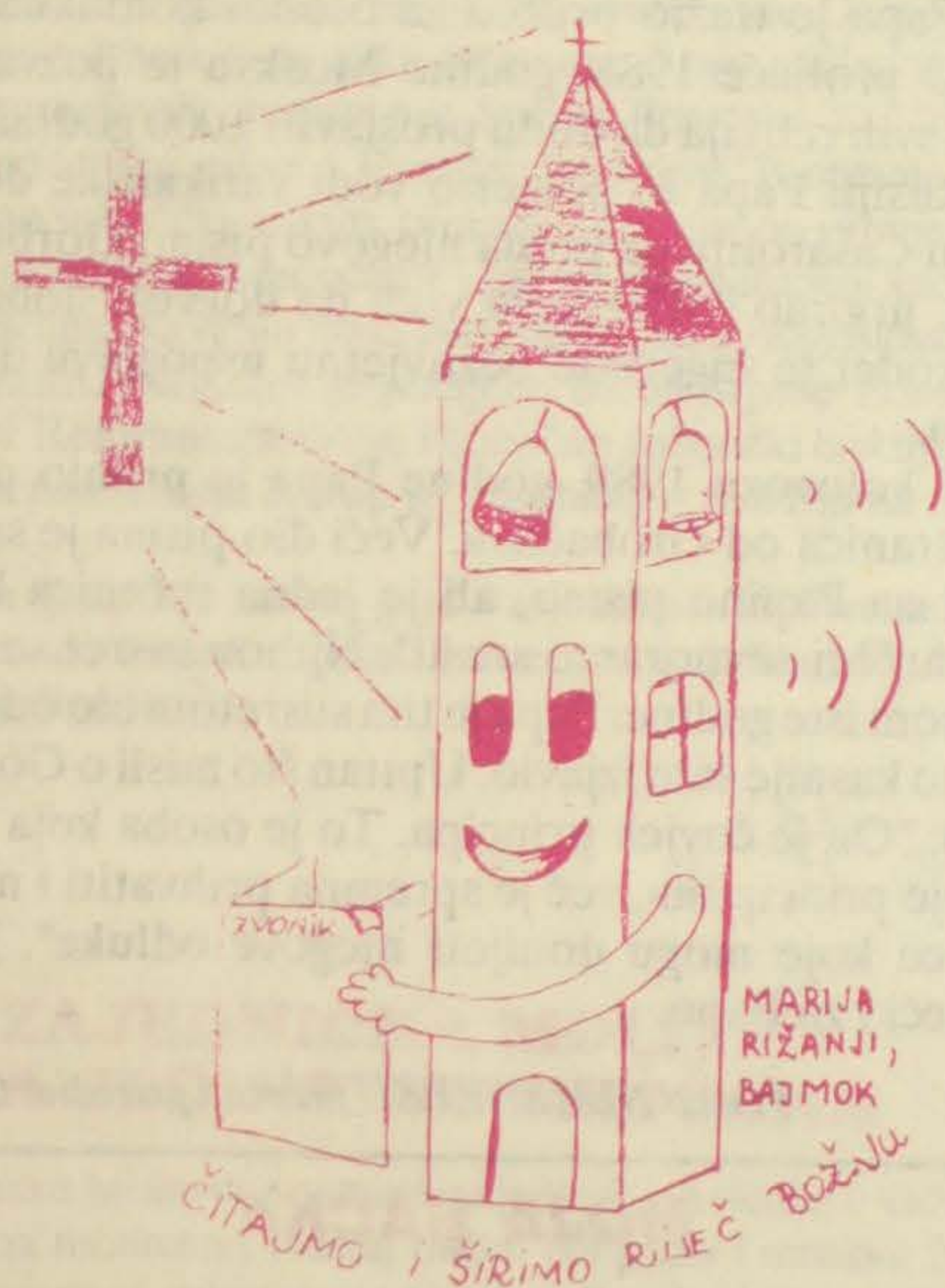
Sigurni smo samo da su prebirana zrnca krunice i opet bila za nas!

Da će naše "Oprosti" značiti "zaboravi".

Sretan Ti imendan! Trebaš nam - to znaš.

I da je naša ljubav kao beskrajno žitno more Tvoje Slavonije.

Siniša i Maja, Sombor

MALI ADRESAR

OLGA RIŽANJI, 11 godina

Redovito pohadam vjeronauk, pjevam u zboru, ministriram i čitam na misi. Skupljam salvete. Želim se dopisivati.

Doža Đerđa 17, 24210 Bajmok

MARIJA RIŽANJI, 12 godina

I ja, kao i moja sestra, redovito idem na misu, na vjeronauk. Pjevam u zboru. Hobi mi je skupljanje salveta, volim crtati i čitati knjige.

Doža Đerđa 17, 24210 Bajmok

IVAN KLECIN, 9 godina

Odličan sam učenik, treniram nogomet. Ministrant sam od 6. godine. Čitam u crkvi Molitvu vjernika. Redovito idem na vjeronauk. Čitam "Zvonik" i šaljem kupone. Još nisam bio dobitnik, ali nadam se da ću biti.

Nikole Tesle 38, 21420 Bač

IGRA ASOCIJACIJA

ZVONI	KATOLIČKA	CRKVENI	GLAVNI
ŠKOLSKO	PRAVOSLAVNA	KATOLIČKI	...LISTA
CRKVENO	SV. TEREZIJA	MJESEČNIK	ODGOVORNI
VELIKO	FRANJEVAČKA	16. BROJ	...JE ŽUPNIK

Igru ASOCIJACIJA sastavila je **Veronika Vizin**, VI r. Kelebija

POZDRAVLJAM SVE ZVONČICE I ZVONČICE!

Malo ste se ulijenili preko školskih praznika pa je stiglo manje kupona nego inače. Ili je možda pitanje bilo teško? Na žalost, stiglo je i desetak pogrešnih odgovora jer niste uzeli u ruke Danicu, a željela sam da naučite listati i naš kalendar pa bi tako nešto novo naučili. No, da ne dužim, točan odgovor je bio: Crkva Imena Marijina u Novom Sadu.

U ovom kolu vaš darovatelj je župnik iz Bača, vlč. Željko Augustinov koji se zaista pobrinuo za lijepe nagrade, a obećao je još ljepših i vrednijih nagrada. Hvala mu. U prošlom broju pogrešno je napisano ime župnika iz Odžaka. Ime mu je Jakob Pfeifer. Ispričavamo se našem darovatelju!

Ovo su sretnici koji su izvučeni u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici:

1. **Zvonko Budimčević**, Bezdanski put 61, Sombor - KRIŽ
2. **Marjan Ostrogonac**, Zmaj Jovina 12, Stari Žednik - godišnja pretplata na Zvonik
3. **Marin Dulić**, Mala Bosna 133 - MONOPOL
4. **Ivica Nadheđeši**, Subotička 267/A, Mala Bosna - GLOBUS
5. **Tamara Vujković Lamić**, Zlatarićeva 8, Subotica - FASHION - školski pribor
6. **Jelena Buljovčić**, Crveno Selo 58/D - VELIKA SLAGALICA (PUZZLE)
7. **Tereza Nadheđeši**, Subotička 267/A, Mala Bosna - HEIMLICH Co. - IGRA GODINE
8. **David Mesaroš**, JNA 7/18, Bačka Palanka - KNJIGA Ivan Pavao II: "Preći prag nade"
9. **Martina Tucakov**, Marka Oreškovića 9, Bački Breg - KIP Leopolda Mandića

Najavljujemo posjetu župi Sv. Jurja u Subotici u nedjelju, 25. II. ove godine. Svoje odgovore šaljte na adresu: I. Milutinovića 52, 24000 Subotica.

KUPON ZVONIKA br. 16

U rečenici na lijevoj stranici Isus je rekao da treba ljubiti:

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

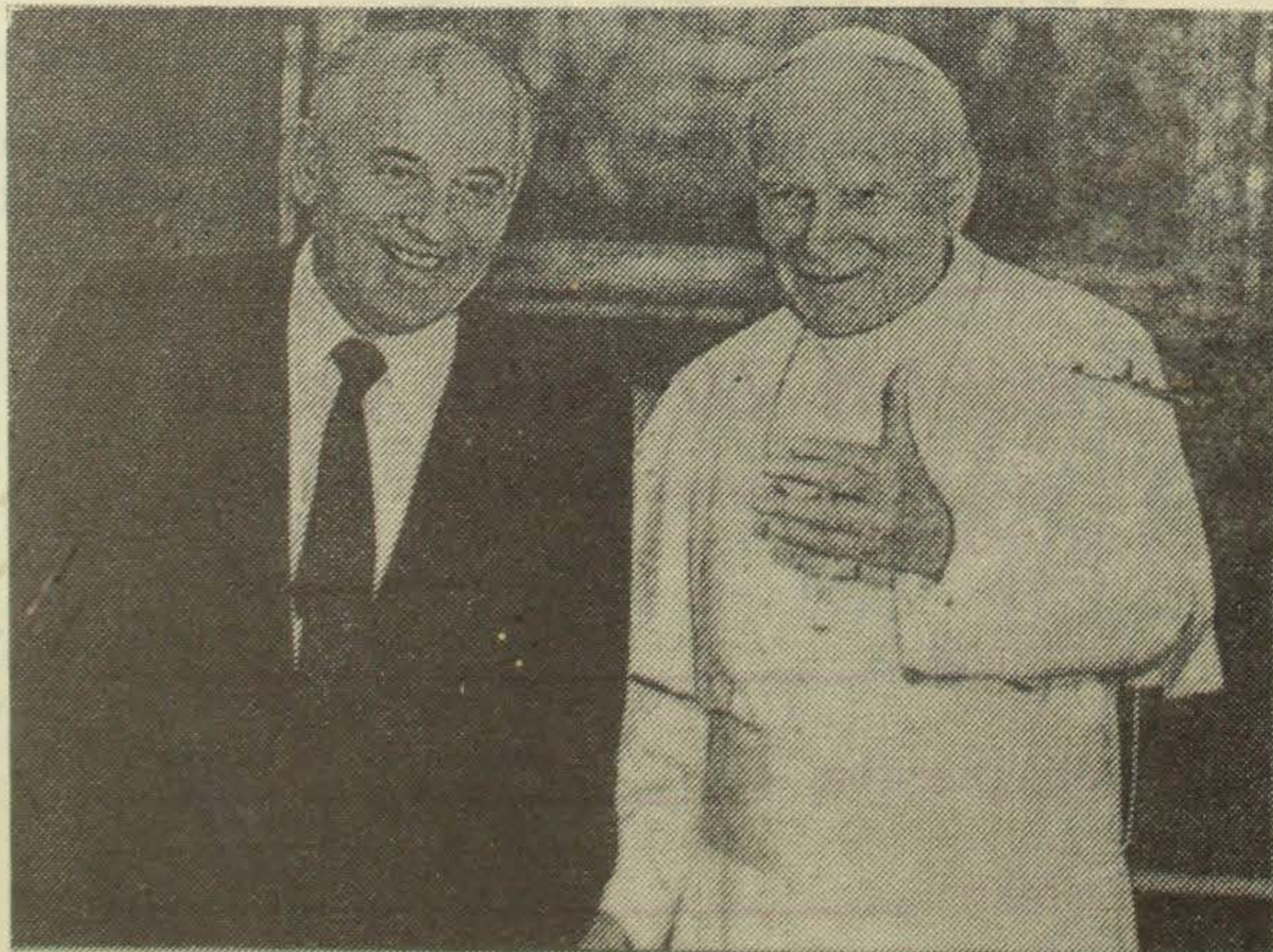
RIJETKA USTRAJNOST

Nova biografija Ivana Pavla II. nudi ranije neobjavljene činjenice kako je papa pomagao da se oslobodi njegova domovina i dio svijeta - u ime svetosti ljudskog života.

Nekako je dosad promakla najznačajnija činjenica o Karolu Wojtyli: da je on rođeni borac. U novoj biografiji "Papa Ivan Pavao II.", novinar Tad Szulc navodi strogo čuvane podatke pripremljene od strane tajne policije komunističkog režima Poljske 1967. godine, nakon što je Wojtyla unaprijeđen u kardinala u Krakovu. Dokument govori pohvalno o kardinalovim "kontaktima s mladom opozicijom" u vrijeme studiranja i njegovom poslu za vrijeme II. svjetskog rata "u kemijskoj tvornici u Krakovu, i značajnom sudjelovanju u radničkom pokretu". U zaključku o Wojtyli govore kao o čovjeku koji neće zadavati mnogo glavobolje političarima: "on cvjeta u crkvenoj hijerarhiji ne zahvaljujući protukomunističkim stavovima, već intelektualnim vrijednostima".

Te "intelektualne vrijednosti" su ga uvijek vodile. Ono što ga je učinilo protivnikom marksizma i lenjinizma je njegovo vjerovanje u svetost života. Iako Papa skoro nikad nije govorio o ulozi i pripremanju "Humanae vitae" (osude abortusa i umjetne kontracepcije koju je izdao papa Pavao VI. 1968. godine), Szulc opisuje kako je kardinal Wojtyla formirao vlastitu komisiju u Krakovu da se napravi studija o kontroli rađanja. Teolog, koji je bio član komisije, rekao je Szulcu da je "oko 60% onoga što je napisala naša komisija sadržano u enciklici". Ivan Pavao II. osobno je rekao, nakon što je izabran za Papu 1978.: "Ja sam samo slao svoja mišljenja preko pisama Svetom ocu".

Wojtylina ubjedljivost i ustrajnost nije promakla pažnji Kremlja. Ubrzo nakon što je izabran za Papu i prije nego su ga poljski biskupi zvanično pozvali da posjeti Poljsku, Leonid Brežnjev je upozorio poljskog šefa partije Eduarda Giereka da to ne dozvoli. "Kako da ne primim poljskog Papu?... Šta vi mislite da kažem narodu? Zašto zatvaramo granicu pred njim?" Odgovorio je Gierek. "Recite Papi - on je mudar čovjek - da može službeno izjaviti da ne može doći zbog bolesti".

"Druže Leonid, ja to ne mogu učiniti".

Papin dolazak u Varšavu 2. lipnja 1979. godine je ispunio mnoge snovima o slobodi. Klicanje mnoštva je preplašilo Moskvu. Krajem te godine Sovjetska komunistička partija, zapravo najuži vrh, donijela je "odluku o radu protiv politike Vatikana u odnosu prema sovjetskim državama. Dokument, koji se prvi put objavljuje u Szulcovoju knjizi, sadrži gomilu propagande sovjetskog režima protiv Pape. KGB-u je naredeno da "poboljša borbu protiv politike Vatikana prema Istočnoj Europi". Da li je KGB pročitao tu nebuloznu naredbu kao odobrenje da ubiju Papu? Prije tri godine CIA je izdala studiju o pokušaju ubojstva u svibnju 1981. godine.

Zaključak: CIA još nema dovoljno materijala da dokaže ili da opovrgne zavjeru protiv Pape.

Vatikan i Kremlj postupno su počeli tražiti poboljšanje odnosa u ožujku 1985. godine. Nova politika Mihaila Gorbačova - perestrojka - zaintrigirala je i ohrabrila Ivana Pavla II. Isti mjesec Papa je primio neobičnog gosta Andreja Gromika, ministra vanjskih poslova koji je nagovijestio Papi da je Moskva zainteresirana za uspostavu diplomatskih odnosa. I Papa je tražio priliku za osobni kontakt s Gorbačovim. U proljeće 1988. godine Moskva je pozvala predstavnike svih religija da dođu proslaviti 1000 godina kršćanstva u Rusiji. Papa je povjerio vođi vatikanske delegacije Agostinu Casaroliju da preda njegovo pismo Gorbačovu. U pismu je urgirao sovjetskom vođi da dozvoli slobodu religije. Također je sugerirao bezuvjetnu uspostavu diplomatskih veza.

U kolovozu 1989. godine Papa je primio pismo od sedam stranica od Grobačova. Veći dio pisma je sadržavao odgovor na Papino pismo, ali je jedna rečenica bila jako upadljiva: "Mi se moramo sresti". Njihov susret se dogodio u studenom iste godine. Papa je tim susretom bio oduševljen, kako je to kasnije sam izjavio. Upitan što misli o Gorbačovu, rekao je: "On je čovjek principa. To je osoba koja ne samo da vjeruje principima, već je spremna prihvatiti i neugodne posljedice koje mogu donijeti njegove odluke". To bi se moglo reći i za Papu.

Prema NEWSWEEKU preveo i priredio: Geza L.

MOJA BAČKA

*Svako jutro mило sunce
Moju Bačku grli,
I iz mirnog sna
Moj vridni narod budi.*

*Iz daleka zvona orno zvone,
I već ljudi užurbano
Na nediljnu misu odu,
Zafalit se pridobrom Bogu.*

*Subotica varoš bremenita
Žitnom krunom obavita
Posuta salašima bilim
Ko biserjem sitnim svitlim.*

*Tamburice sad u šoru bruje,
Bunjevačko kolo odjekuje: Moja Bačko!
Sad se jasno čuje:
Hrvatski te narod s ponosom poštuje!*

Božena, Bikovo

EVO STOJIM NA VRATIMA I KUCAM

I ove godine je u subotičkim crkvama održana Molitvena osmina za jedinstvo kršćana na način kako to činimo već više od dvadeset godina. Lijepa grupa vjernika ustrajno je dolazila svaki dan na Službu riječi koja je bila u 17 sati u pojedinoj subotičkoj crkvi gdje se u homilijama tumačio odlomak iz knjige Otkrivenja u kojoj je sveti pisac uputio upozorenje i ohrabrenje Crkvi u Laodiceji pod zajedničim citatom: "Evo, stojim pred vratima i kucam". Prema ustaljenom redu nedjelja koja padne u Osmeni, zajednica se okuplja na zajedničku ekumensku molitvu u jednoj od nekatoličkih crkava Subotice. Ove godine je okupljanje u nedjelju bilo u Reformiranoj kršćanskoj crkvi. Okupio se lijepi broj vjernika na Službu riječi koju je predvodio domaćin prof. Emil Póth. Propovijed su održali vlč. Andrija Kopilović na hrvatskom i g. Báttori István, pastor Evanđeličke crkve na mađarskom jeziku. Dok je g. Kopilović tumačio temu toga dana o potrebi obraćenja i uloge milosti u procesu obraćenja, g. Báttori je vrlo zanimljivo govorio o predenom putu ekumenizma oko teme Euharistije. On je bolno ustvrdio da je Euharistija kao znak zajedništva koji nam je Isus ostavio, ustvari postala znakom razdvajanja.

Po običaju, Molitvena osmina uvijek završava biskupskom svečanom misom u katedrali-bazilici na svetkovinu Obraćenja sv. Pavla, koji je zaštitnik Subotičke biskupije. I ove godine su na toj Euharistiji sudjelovali predstavnici Srpske Pravoslavne crkve, Reformirane kršćanske crkve i Evanđeličke crkve. Propovijed je na slavlju održao subotički biskup, tumačeći upravo, po primjeru apostola Pavla, obraćenje, svjedočenje i rad na evangelizaciji kao put ka jedinstvu kršćana. Na kraju mise, prije biskupskog blagoslova, okupljenim vjernicima blagoslov je podijelio paroh Srpske Pravoslavne crkve, pastor Reformirane crkve i konačno subotički biskup.

Sudionike slavlja biskup je, po običaju, zadržao na bratskoj večeri.

I ove godine je našem gradu zajednička Molitvena osmina pružila dokaz da moleći zajedno i živeći svoje kršćanstvo hodimo istom cilju: jedinstvu.

A.K.

Odžaci

ZAJEDNIČKA MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

Svjetska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana u Odžacima je protekla na molitven i svečan način. Na poziv i molitvu Isusovu "Da svi budu jedno", odgovorili su kršćani Katolici i Pravoslavni koje su predvodili njihovi dušebrižnici Jakob Pfeifer i jerej Goranom Artukov.

Od 18. do 25. siječnja svake večeri u 17 sati bila je zajednička molitva. Prva tri dana zajedno smo molili u hramu Svetog Save, dok su u ostalim danima do kraja molitvene osmine zajedničke molitve bile u župnoj crkvi Sv. Mihovila.

Za ovih osam dana imali smo prilike uz molitve, slušati i uživati u prelijepim, nadahnutim, punim Božje milosti propovijedima ili besedama župnika Jakoba i jereja Gorana. Prva tri dana Molitvene osmine u hramu Svetog Save u sklopu "Večernje", slušali smo propovijedi župnika Jakoba, ostalih pet dana smo se nastavili zajedno moliti u župnoj crkvi sv. Mihovila i slušati besede oca Gorana.

Završnog dana Molitvene osmine, na blagdan Obraćenja sv. Pavla svečanu svetu misu služio je župnik Jakob Pfeifer u prisustvu jereja Gorana i uz sudjelovanje vjernika Katoličke i Pravoslavne crkve. Na kraju svete mise su se obojica zahvalila vjernicima koji su sudjelovali u zajedničkoj molitvi istom nam Ocu nebeskom. Zamolili su vjernike da tu molitvu nastave u svojim domovima i u svojim srcima. Vjernici su napustili crkvu uz zajednički blagoslov župnika Jakoba i jereja Gorana.

U ovoj sredini prvi puta se održalo ovakvo zajedničko moljenje kršćana što je izazvalo oduševljenje i odobravanje kod mnogih.

Molimo Boga da i u buduću još više vjernika čuje glas Božji i prihvati ispružene ruke oca Jakoba i oca Gorana koji sigurno vode k spasenju.

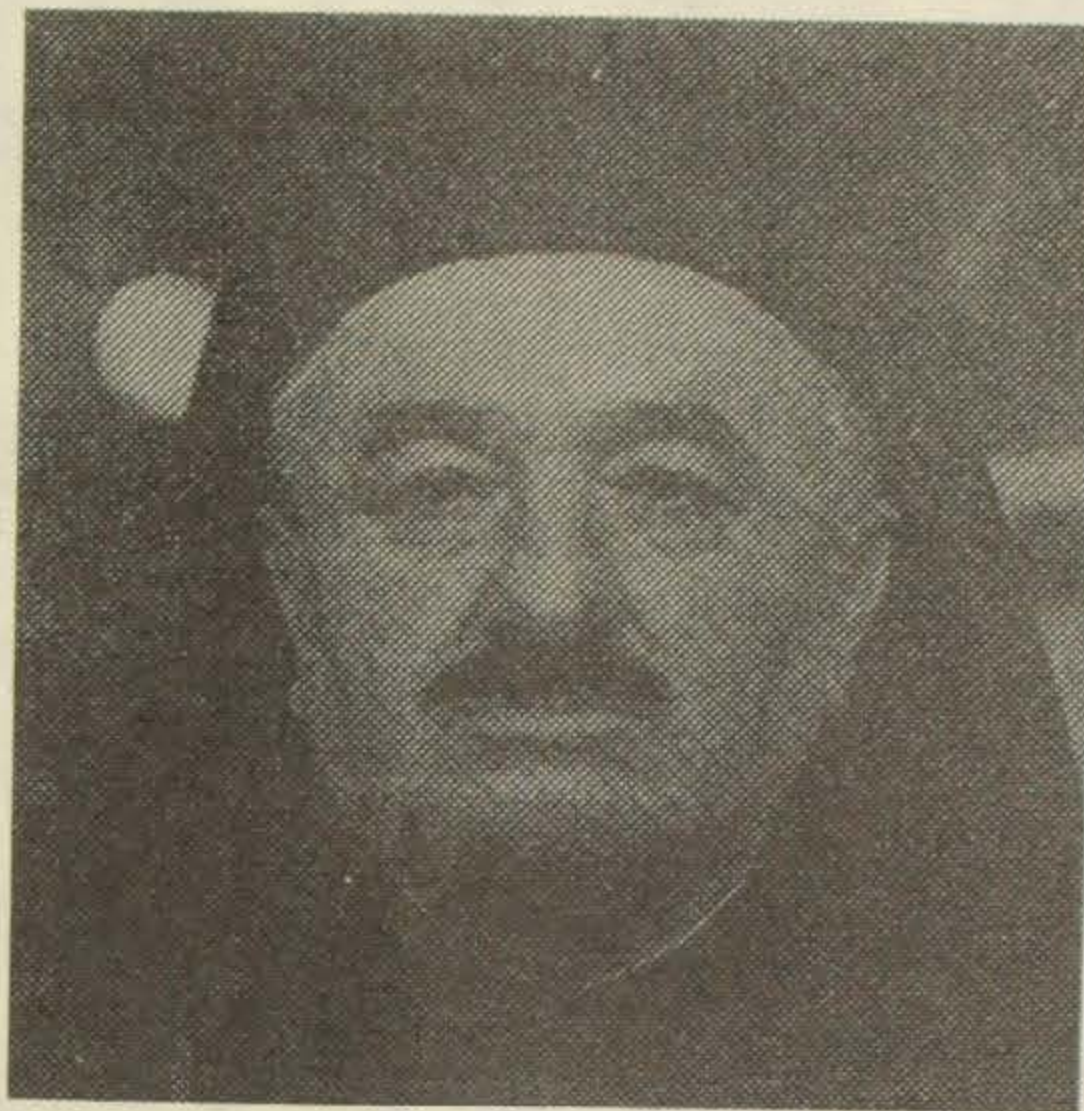
Poruka svim vjernicima: "Molimo se za jedinstvo svih kršćana".

Stevan Savić

Subotica

EKUMENISTA OD ROĐENJA

Gost tribine mladih:
protosindel Srpske Pravoslavne crkve
dr. Štefan Čakić

Protosindel
dr. Štefan Čakić

Siječanjska Tribina mladih bila je potpuno u duhu ekumenizma i molitve za jedinstvo kršćana. Preko 100 mladih imalo je priliku susresti protosindela dr. Štefana Čakića (iz Novog Sada). Govoreći o svom shvaćanju ekumenizma, stvorenog još u djetinjstvu i o svom kasnijem radu. On je na pravi, konkretan način pokazao kako se lako može ostvariti kontakt između pravoslavnog sveštenika i katoličke mladeži ako ima samo dovoljno ljubavi i Kristove prisutnosti. Sve u svemu, održano predavanje - koje zapravo i nije bilo predavanje, nego govor srca, kako je to više puta istaknuo i g. Čakić - zajedno s diskusijom, u kojoj su, nažalost, naši mladi još nedovoljno aktivni, ova Tribina je vrijedna sjećanja.

Otac Štefan je zaista prava ličnost za ovakav susret, jer je svoju čežnju za jedinstvom pokazao i u svom doktoratu (na Teološkom fakultetu u Zagrebu). U njemu je objasnio i dokazao identičnost pravoslavne i katoličke liturgije.

Vrhunac ove tribine je bio završetak izlaganja g. Čakića kad je ustvrdio: "Do jedinstva će doći kad tad, htio to netko ili ne htio, jer jedinstvo je Božji naum", te sa suzama ponovio Isusove riječi: "Po ovom će svi znati da ste moji učenici ako budete imali ljubavi jedni za druge" pozivajući sve prisutne da tu ljubav ostvaruju u svojim međusobnim susretima i onda kad se razlikuju po vjeri i naciji.

Ova tribina je bila i dobra prilika za promociju 26. knjige oca Štefana, s nazivom "Istina o mome životu i radu", koju su neki prisutni odmah i kupili.

Posle ovako uspješne tribine, treba zahvaliti svima koji su je omogućili, a posebno župniku iz Sombora vlč. Franji Ivankoviću, koji je protosindela Čakića i pozvao i s kojim on inače prijateljuje već više godina. Iz Sombora je stigla u grupa mladih, s kojom smo nastavili druženje u velikoj sali HKC "Bunjevačko kolo", trudeći se da što ljepše doživimo našu Tribinu mladih i naše kršćansko zajedništvo.

Vesna I.

Glavnom uredniku "Zvonika"

Štovani,

U vrijeme kada se približavamo najtoplijim kršćanskim blagdanima želja mi je da svim našim majkama i očevima s izrazitom ljubavlju čestitam Materice i Oce, a Vama i Vašim hrabrim suradnicima, kao i čitateljima, želim sretan i čestit Božić i blagoslovljenu Novu 1996. godinu. Također želim da Vaši naponi, prožeti Božjom i ljudskom nadom, budu još dugo snaga u uzvišenom i plemenitom djelovanju.

Uz moje osobno štovanje, srdačno vas pozdravljam!

Lajčo Perušić, Zagreb

(Pismo objavljujemo sa zakašnjenjem zbog pomanjkanja prostora u prethodnom broju)

*****

RADIO VATIKAN SE DIVI ZVONIKU

U siječnju mjesecu u svojoj redovitoj emisiji na hrvatskom jeziku Radio Vatikan je ovako govorio o našem Zvoniku:

"Za nedavnoga pohoda Sarajevu kardinal Ruini zadivio se djelovanju HKD "Napredak" i napose njegovu izdavaštvu.

Mislimo da ništa manje divljenja ne zaslužuju katolici Subotičke biskupije svojim izdanjima poput godišnjaka Subotičke Danice, te mjesečnika Zvonik. Kako se taj mjesečnik s radošću prima u Hrvata izvan Vojvodine svjedoče i pisma uredništvu, pa samo možemo naslućivati još veću radost povezanosti samih katolika u Vojvodini preko pisane riječi. Osim informativnih stranica iz Crkve po svijetu, naročito su zanimljive vijesti iz Subotičke biskupije, zatim stranice za djecu, ali i članci za produbljanje vjere, upoznavanje Biblije, te za sučeljavanje sa suvremenim problemima.

Iz Božićnog broja ipak bismo posebno istaknuli razgovor sa subotičkim biskupom Ivanom Péntzesom o njegovim brigama i nadama.

Valja također istaknuti vrijednu suradnju angažiranih laika ali i samu grafičku opremu Zvonika.

*****

RADIO VATIKAN
SVAKODNEVNO EMITIRA EMISIJU
NA HRVATSKOM JEZIKU
U 19 SATI

I ISTU EMISIJU PONAVLJA

U 5 SATI NAREDMOG DANA.

Na radio valovima

FM MHz 93.3 ili kHz 1530 CD ili 3945/6245

PLANETARNA BORBA PROTIV SIROMAŠTVA

Milijardu i tri stotine milijuna siromašnih. Pedeset tisuća djece umire svaki dan od gladi. Petstopeneset milijuna ljudi svaki dan odlazi u krevet s praznim želucem... To su strašno porazni podaci na kraju XX. stoljeća.

Ujedinjeni narodi žele angažirati razvijene države u iskorjenjivanju bijede. U tu svrhu su proglasili godinu 1996. Međunarodnom godinom Planetarne borbe protiv siromaštva.

U narednim brojevima Zvonika posvetit ćemo više prostora ovom tako značajnom problemu suvremene civilizacije, koji je vrlo aktualan i u našim krajevima.

TRIBINA MLADIH

Katolički krug

18.02. 1996. u 19 sati

Tema: Dostojanstvo ljudske osobe
Predavač: VLČ. ANTUN PEČAR, župnik iz NIŠA
Poslije tribine pokladna zabava
u dvorani HKC "Bunjevačko kolo"

SUSRETI BRAČNIH PAROVA

U župi Sv. Roka u Subotici

16.02. 1996. u 20 sati

Tema: VRAČARE U NAŠEM ŽIVOTU

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU

Vjerska emisija na hrvatskom jeziku
svakog četvrtka u 19 sati

NARUČITE NA VRIJEME USKRSNE ČESTITKE

Nudimo tri motiva

*****

NUDIMO TAKOĐER

Dva cvjetna motiva, dva motiva BEBE i dva motiva za VJENČANJE (preklopne) koje mogu poslužiti i kao pozivnice - samo utiskate tekst. (Mi Vam možemo srediti i tisak pozivnica za vjenčanje).

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

Vodoravno: Ezav, kruh, ovdje, daire, no, Ekrem, ab, Inar, i, Iona, inat, Anka, akt, rod, tko, l, aleluja, r, deran, tanak, atak, Dima.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Josip Pekačević, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.